

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra historie

Rotmistr Petr Křivka

Diplomová práce

Brno 2018

Vedoucí práce: **prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc.**

Autorka práce: **Bc. Jitka Chorvátová**

Bibliografický záznam:

CHORVÁTOVÁ, J.: *Rotmistr Petr Křivka*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra historie, 2018, s. 68. Vedoucí diplomové práce prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc.

Anotace:

Diplomová práce „Rotmistr Petr Křivka“ popisuje komplexně celý život muže, který se účastnil jako voják jak první světové války, tak bojů na Západě za druhé světové války. Úvodní část se zabývá jeho dětstvím, mládím a účastí v první světové válce. Stěžejní část je věnována jeho návratu do vlasti po druhé světové válce. Zejména pak zakládání odbojové skupiny na znamení nesouhlasu s komunistickou vládou. Závěr je věnován násilnému ukončení jeho života a jeho památce.

Annotation:

The diploma thesis "Rotmistr Petr Krivka" describes comprehensively the entire life of a man who participated as a soldier both during the First World War and the fighting in the West during the Second World War. The introductory part deals with his childhood, youth and participation in the First World War. The core part is devoted to his return to his homeland after the Second World War. In particular, the formation of the resistance group on is a disagreement with the Communist government. The conclusion is devoted to the violent ending of his life and his memory.

Klíčová slova:

Petr Křivka, odboj, odbojová skupina, voják, válka, rotmistr, odpor.

Keywords:

Petr Krivka, revolt, resistance group, soldier, war, staff sergeant, resistance.

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, s využitím pouze citovaných pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu s Disciplinárním řádem pro studenty Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“

V Brně, dne 25. března 2018

.....
Bc. Jitka Chorvátová

Poděkování

*Je náročné dokončit svou práci bez pomoci druhých. Ani já nejsem výjimkou, a proto chci tímto způsobem zejména poděkovat **prof. PhDr. Jaroslavovi Vaculíkovi, CSc.**, za odborné vedení práce, vstřícný přístup, spolupráci, trpělivost, cenné připomínky a podněty k práci.*

OBSAH

ÚVOD.....	7
1. ŽIVOT NA ZAČÁTKU NOVÉHO STOLETÍ	9
1. 1 Dětství a mládí.....	9
1. 2 V uniformě rakouského vojáka.....	10
1. 3 Na italské frontě.....	10
1. 4 Vstup do československých legií	11
2. MEZIVÁLEČNÉ OBDOBÍ.....	12
2. 1 Dobrovolníkem na Slovensku	12
2. 2 Za zásluhy vyznamenán	13
2. 3 Z Košic zpět domů	14
2. 4 Tmavé mraky nad mladou republikou	14
3. DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA SE HLÁSÍ O SLOVO	15
3. 1 Nelegální pomoc vlastencům při přechodu přes hranice	16
3. 2 Zatčen gestapem.....	16
3. 3 Útěk z vlasti	17
3. 4 Boje ve Francii	19
3. 5 Útěk do Anglie	22
3. 6 Osobní strážce prezidenta Beneše	24
4. JAK DLOUHO VYDRŽÍ DEMOKRACIE?	26
4. 1 Konečně doma	26
4. 2 Konec demokracie v ČSR	28
4. 3 Budování vlasteneckých skupin	28
4. 4 Zatčen na mýtině	38
5. VYKONSTRUOVANÝ POLITICKÝ PROCES	40
5. 1 Obviněn	40
5. 2 Vyslýchán, mučen, ale nezlomen	42
5. 3 Soudní proces jako tragická komedie	43

5. 4 Odsouzen a popraven	45
5. 5 Těžký osud rodinných příslušníků	48
6. NEZAPOMEŇTE	48
6. 1 Vyznamenán prezidentem republiky	49
6. 2 Odhalení pamětních desek	49
6.2.1 V Břeclavi	49
6.2.2 V Brně	49
6.2.3 V Kobyli	50
6. 3 Svoboda je vzácnost	51
ZÁVĚR.....	52
RESUMÉ.....	54
SUMMARY	55
SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY.....	56
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	58
SEZNAM PŘÍLOH.....	59
PŘÍLOHY.....	61

ÚVOD

Stát Česká republika, je zatím stále celkem mladou republikou. Jeho předchozí historie je ale bohatá. Aby vůbec náš stát mohl vzniknout, bylo potřeba velkého lidského úsilí, nemálo nasazených lidských sil, množství slz a prolité krve. Lidský život má nevyčíslitelnou hodnotu. Generace před námi by o tom mohly vyprávět své. Mnohých životy byly položeny, aby nejen náš stát mohl existovat, ale aby v něm byla i svoboda slova a demokracie. Jedním z těch, kdo položili život za tyto myšlenky, byl i Petr Křivka.

Diplomová práce na téma „*Rotmistr Petr Křivka*“ si klade za cíl shrnout jeho život od jeho narození, přes obě světové války, kterých se aktivně zúčastnil, až po tragický konec, kdy byl komunistickým režimem popraven. Práce nemá za cíl detailně zmapovat Křivkovu odbojovou organizaci v letech 1948 – 1949, protože z hlediska obsahu materiálu by bylo nejlepší se tomuto tématu věnovat zvlášť. Práce by se tedy měla zejména vztahovat k jeho osobě.

Samotný text práce je členěn do šesti kapitol, které se dále dělí na jednotlivé podkapitoly. První kapitola se zabývá dětstvím, mládím a obdobím života za první světové války. Navazující druhá kapitola se věnuje části života Křivky v meziválečném období, kdy se šťastně oženil, měl děti a našel si dobrou práci. Třetí kapitola popisuje jeho život za druhé světové války, kdy jako muž středního věku utekl za hranice vlasti a účastnil se bojů ve Francii. Po kapitulaci Francie utekl do Velké Británie, kde se po určitém čase stal strážcem prezidenta Edvarda Beneše. S prezidentem se po skončení války vrátil i do vlasti, o čemž se vypráví ve čtvrté kapitole. Popisuje také únorový komunistický převrat a reakci Petra Křivky na něj. Kapitola je nejobsáhlejší, protože mapuje zakládání odbojové skupiny, její vývoj a také odhalení celé aktivity Křivky a části jeho spolupracovníků. Navazující kapitola se snaží vystihnout období, které Křivka strávil ve věznici až po násilné ukončení jeho života na popravišti. Poslední kapitola chce upozornit na význam odvahy a hrdinství, které Petr Křivka prokázal svými činy.

V průběhu práce bylo použito několik metod. Zejména se jedná o metodu progresivní – celá práce zachycuje události tak, jak po sobě následovaly a metodu induktivní. K napsání práce bylo potřeba sesbírat dostupné materiály – odbornou literaturu, fotografie, zejména však dostupné archivní materiály z Archivu bezpečnostních složek a z Vojenského historického archivu v Praze. Záměrem bylo

i najít a zaznamenat výpovědi lidí, kteří Petra Křivku osobně znali nebo se s ním setkali. Většina z nich je již ale po smrti. Někteří pamětníci, kteří si alespoň pamatují jeho syna, si však už ani na vyprávění o jeho otci příliš nevzpomínají. Přece jen alespoň jeden příslušník z rodiny byl nalezen. Jedná se o vnuka Křivky Milana Jedličku. Ačkoliv si svého dědečka nepamatuje, protože mu byly dva roky v době popravy Petra Křivky, přesto měl cenné informace, které pomohly k obohacení práce.

Zmiňované téma výše si autorka vybrala, protože žije přímo ve vesnici Kobylí a chtěla seskládat kusé informace popřípadě práce¹ o Petru Křivkovi do jednoho souboru. Dílo bylo napsáno za účelem doplnění regionálních dějin vesnice Kobylí na Moravě a jeho okolí.

---

¹ Několik vzpomínek na svého otce popisuje syn Vladimír v knize DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy nebo Ivo Pejčoch na webových stránkách Vojenského historického ústavu či ve své knize PEJČOCH, Ivo. *Protikomunistické puče: historie pokusů o vojenské svržení komunistického režimu v Československu 1948-1958*. Cheb: Svět křidel, 2011. Svět křidel.

1. ŽIVOT NA ZAČÁTKU NOVÉHO STOLETÍ

S přicházejícím novým stoletím lidé vždy očekávají, co velkého, nového, zvláštního se bude dít, v jakém duchu se nové století ponese. V rakousko-uherské monarchii tomu nebylo jinak. Jen ale málokdo by s odvážil představit, že se přiblížil čas rozpadu tak dlouho trvající monarchie.

V tom čase ještě ani Petr Křivka netušil, že místo běžného života osmnáctiletého chlapce, si bude muset na sebe navléknout rakouskou uniformu, podrobit se vojenskému výcviku a narukovat na frontu. Ani na mysl mu nepřišlo, že uvidí a zažije hrůzy války na vlastní kůži.

Přesto všechno ale dokázal přežít a vrátit se zdrav domů jako hrdina. A co více, přičinil se o vznik našeho státu, když vstoupil do československých legií a stal se tak jako mnoho jiných nepostradatelnou oporou československých představitelů v exilu.

1.1 DĚTSTVÍ A MLÁDÍ

Petr Křivka se narodil 21. října 1897 v Kobyli, v okrese Hustopeče,² jako čtvrtý syn do početné rodiny v malém rodinném domku č. 107, v rodině malorolníka Václava Křivky a jeho ženy Kateřiny, rozené Pekaříkové. Manželé Křivkovi měli osm dětí – Jana, Marii, Václava, Petra, Josefa, Františka, Antonína a Kateřinu.³ Syn malorolníka, který se narodil do velké rodiny, neměl příliš na výběr, než se velmi rychle po ukončení povinné školní docházky zapojit do běžného pracovního života. Od 15. září 1903 do 30. června 1911 navštěvoval Obecnou školu v Kobyli, kde byl vyučujícím jazykem český jazyk.⁴ Ve 14 letech se přihlásil jako člen Sokola v Čejči. V Sokolu pak dlouhou dobu setrval.⁵

Hned po ukončení obecné školy se šel učit řemeslu, podobně jako jeho starší bratři. V Čejči u Fábri se dva roky učil strojním zámečnickem. Své místo pro uplatnění

---

² Vojenský ústřední archiv: *Záznam vojáka* [online]. Infogram: © 2009-2010 [cit. 17. 11. 2017]. Dostupné z: <http://www.vuapraha.cz/soldier/12555387>

³ Archiv bezpečnostních složek (dále jen ABS), fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

⁴ Vojenský historický archiv (dále jen VHA), databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

⁵ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

našel ale až ve Vídni v různých továrnách, kde pracoval tři roky, tedy do února 1917, kdy nastoupil na vojnu.⁶

1. 2 V UNIFORMĚ RAKOUSKÉHO VOJÁKA

Ani naverbování⁷ do armády se mladému Petrovi Křivkovi nevyhnulo. Po únoru 1917 nastoupil vojenskou službu u 24. pěšího pluku ve Vídni, odkud byl po výcviku poslán na italskou frontu.⁸ Vojna se samozřejmě netěšila příliš velké oblibě. Mladý člověk nechtěl ztrácet léta života v kasárnách a potom na frontě. Ovšem málokdo by si přál, aby byl prohlášen za neschopného vojenské služby.

Historické prameny o Čěších tvrdí, že český voják v rakouské uniformě byl vůči habsburské monarchii už od počátku vyhlášen neloajální.⁹ Těžko říci, co se tou dobou honilo v hlavě mladému Petru Křivkovi. Co ale můžeme s jistotou konstatovat, je, že měl obrovskou snahu a touhu válku přežít.

1. 3 NA ITALSKÉ FRONTĚ

Dochované archivní materiály říkají, že po výcviku byl Petr Křivka odeslán na italskou frontu. Syn Vladimír ale popisuje i otcův zážitek z francouzské fronty: *„Z otcových vzpomínek vybírám popis jednoho zážitku z útoku, kdy dostali povel k napadení Francouzů. Ti se bránili celým arzenálem svých zbraní včetně plynu, který se valil proti nim jako mlha. Viděl, jak vojáci kolem padají. Zpocený a zadýchaný během snažil se rychle natáhnout masku na tvář. Než se mu to podařilo, nadýchal se plynu a začal se v masce dusit. Polovědomý padl na kolena a doplazil se zpět do zákopů. Byl odvezen do nemocnice, kde strávil několik týdnů. Po uzdravení byl přeložen na italskou frontu...“¹⁰*

---

⁶ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

⁷ NEDOROST, Libor. *Češi v 1. světové válce I díl: Mým národům*. Praha: Libri, 2006, s. 63. Odvody se konaly každoročně v závislosti na odvodních obvodech, kde byli branci zařazováni dle domovské příslušnosti. Existovaly také doplňovací obvody v závislosti na počtu jednotlivých pluků.

⁸ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, s. nestránkováno.

⁹ KLUČINA, Petr, Richard MARSINA a Andrej ROMAŇÁK. *Vojenské dějiny Československa II. díl*. Praha: Naše vojsko, 1985, s. 498.

¹⁰ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 437.

Na italské frontě začal spřádat plány se svým kamarádem, jak co nejrychleji utéci. Fronta v pohybu poskytovala větší množství příležitostí k přechodu do zajetí. V dubnu 1918 dostal dovolenou, a již více se ke svému pluku nevrátil. Sběhl. Útěk se podařil. Přesto to ale nebylo tak jednoduché, jak by se dalo očekávat. Ze vzpomínek syna Petra Křivky byla vybrána následující situace: „*Než narazili na italskou hlídku, přemýšleli, jak je oslovit. Češtině by nerozuměli a němčina byla vyloučena. Z těch několika italských slov, které znali, vybrali: bono kamarado. Skutečně. Zdvížené ruce a „Bono kamarado“ vyvolalo úsměv na tvářích hlídky.*“¹¹

1. 4 VSTUP DO ČESKOSLOVENSKÝCH LEGIÍ

Jako hrnoucí se lavina se projevila masová dezerce v armádě. Vedení se nejprve řídilo podle vojenského práva, a tak odsuzovalo dezertéry k nejvyššímu trestu – trestu smrti. Ovšem počet dezercí neklesal, proto bylo nutné změnit původní záměr. Zachycení vojáci byli opět vráceni ke svým útvarům. Avšak z dezertérů se začaly tvořit tzv. zelené kádry, které se bránily návratu na frontu.¹² Taktéž Petr Křivka se ukrýval v lesích a snažil se založit Zelený kádr.

Je ale potřeba se podívat i na druhou stranu mince, tedy jak dezerci vnímali samotní Italové na italské frontě. Nejdříve nedokázali pochopit prohlášení dezertérů, že chtějí bojovat proti své monarchii. Dezertéry tedy zpočátku umisťovali do zajateckých táborů. Teprve na počátku dubna 1918 tři týdny před smlouvou, jíž se povolovalo československé vojsko v Itálii, si Italové uvědomili sílu rozhodnutí československých legionářů.¹³ Petr Křivka měl obrovské štěstí, že při setkání se s italskou hlídkou jej přijali s úsměvem a nechali ho pokračovat v cestě. Mohl se tedy konečně zapojit do odboje.

---

¹¹ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 437.

¹² OLIVOVÁ, Věra. *Dějiny první republiky*. Praha: Karolinum, 2000, s. 23.

¹³ PICHLÍK, Karel, Bohumír KLÍPA a Jitka ZABLOUDILOVÁ. *Českoslovenští legionáři (1914-1920)*. Praha: Mladá fronta, 1996, s. 168.

2. MEZIVÁLEČNÉ OBDOBÍ

Jakmile válka skončila, vznikl nový samostatný československý stát a v myslích legionářů zavládla myšlenka – návrat domů. Podobně jako jiní si s touto myšlenkou pohrával i Petr Křivka. Z mladého chlapce, který se účastnil bojů a viděl hrůzostrašné scény, se stal dospělý muž se zkušenostmi. Rozhodl se, že tyto zkušenosti se nedají úplně doma využít, a tak začal spřádat plány, kde je uplatní. Protože rád podával pomocnou ruku, nemohl jinak než pomoci svým bratrům Slovákům. A tak i učinil.

2. 1 DOBROVOLNÍKEM NA SLOVENSKU

Ačkoliv válka již skončila, Petr Křivka se doma příliš dlouho nezdržel. Nebylo mu lhostejné, jak si Maďaři usurpují část Slovenska. Proto působil jako československý dobrovolník od roku 1918 do roku 1919 na Slovensku.¹⁴ Přihlásil se k 8. pěšímu pluku v Brně.¹⁵ Neměl informace, do jaké situace vstupuje, co ho čeká. Ani samotní důstojníci mnoho nevěděli, natož samotné mužstvo. Chtěl ale svým bratrům pomoci.

Doktor Vavro Šrobár společně s 14 referenty se snažili vytlačit ze Slovenska maďarská vojska, která se zdráhala opustit slovenské území. K tomuto úkolu bylo použito nejdříve české četnictvo a vojsko, později slovenští legionáři z Itálie a Francie.¹⁶

Do odboje o osvobození Slovenska se zapojil i Petr Křivka. Československé pěší prapory obsadily čtyři dělostřelecké baterie a obrněný vlak.¹⁷ Tři týdny tuhých bojů na Slovensku znamenaly velké ztráty pro družinu, do které patřil Petr Křivka.¹⁸ Protože měl již zkušenosti z první světové války, navrhl nový způsob shazování bomb z letadel. Zda-li ale jeho nápad byl v praxi použit, se již asi nikdy

---

¹⁴ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

¹⁵ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

¹⁶ OLIVOVÁ, Věra. *Dějiny první republiky*. Praha: Karolinum, 2000, s. 71.

¹⁷ TOMÁŠEK, Dušan. *Nevyhlášená válka: boje o Slovensko 1918-1920*. Praha: Epoque, 2012. Polozapomenuté války, sv. 3., s. 75.

¹⁸ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 437.

nedozvíme.¹⁹

Boje skončily, zavládl mír. Sen, po kterém všichni, toužili, se uskutečnil. Otázkou však zůstávalo, co s muži poznamenanými válkou hluboko do duše ať už fyzicky či psychicky. Nebylo to snadné nalézt správnou odpověď. Vždyť většinu legionářů tvořil prostý lid – zemědělci, řemeslníci a dělníci.

Krátce po skončení války na Slovensku došlo k první postupné demobilizaci starších ročníků. Demobilizoval i Petr Křivka v roce 1920.²⁰ Podle rozhodnutí státních orgánů bylo připraveno mnoho pracovních pozic ve veřejném sektoru, a to zejména v rezortech ministerstva železnic a financí.²¹

2. 2 ZA ZÁSLUHY VYZNAMENÁN

Díky jeho důmyslnosti, která se projevila v činnosti s železnicí a jeho hrdinským výstupům v boji, dostal vyznamenání Kříž československé obce Dobrovolců, Pamětní medaili mezinárodní federace starých bojovníků Fidac,²² Jubilejní pamětní medaili 1898 a Československou medaili Vítězství.²³

Mimo získaných vyznamenání získal taktéž práci u Československých státních drah jako zámečnick ve výtopně v Košicích. Protože měl jen ukončenou povinnou školní docházku a byl vyučen strojním zámečnickem, rozhodl se, že si rozšíří vzdělání. Začal studovat strojní průmyslovou školu v Košicích ve školním roce 1921/1922, aby si zajistil postup v zaměstnání. Poté školu ukončil. Ve vojenské presenční službě setrval od 4. listopadu 1918 do 10. srpna 1920 v pěším pluku 43 v Košicích.²⁴

V roce 1921 potkal Petr Křivka svou osudovou lásku. Jmenovala se Růžena

---

¹⁹ Viz příloha č. 2 a č. 7.

²⁰ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

²¹ PICHLÍK, Karel, Bohumír KLÍPA a Jitka ZABLOUDILOVÁ. *Českoslovenští legionáři (1914-1920)*. Praha: Mladá fronta, 1996., s. 260.

²² Tato fádni medaile je označena jako pamětní medaile, která byla určena starým bojovníkům z Velké války 1914 -1918. Medaile je ražena z bronzu, průměr medaile je 36 mm, při síle 2,5 mm. Ale váha i síla medaile je různá, neb tyto medaile se razily ještě po roce 1945.

²³ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

²⁴ Tamtéž.

Nádeníčková z Brumovic. S ní se také oženil a ve velmi krátké době měli přírůstek do rodiny. Narodila se jim dcera Růženka.²⁵

2. 3 Z KOŠIC ZPĚT DOMŮ

V roce 1924 byl Petr Křivka přeložen do výtopny do Břeclavi, kde pracoval ve funkci vozmistra u Československých státních drah až do roku 1938 do okupace Břeclavi.²⁶ Opustil tedy Slovensko a vracel se tam jen příležitostně v rámci pracovních povinností nebo návštěv.

Mimo to, že byl Petr Křivka aktivním členem Sokola, vstoupil také do Československé strany národněsocialistické od roku 1926 a v roce 1929 byl též členem výboru.²⁷ Byla to silná strana, která se podílela na vládních koalicích v letech 1918 – 1926 a 1929 – 1938. Strana hájila čechoslovakizmus a odmítala autonomii Slovenska. V roce 1922 po delším váhání do strany vstoupil i Edvard Beneš, se kterým se Petr Křivka osobně seznámil ještě před válkou.²⁸

Společně s manželkou Růženou koupil domek ve Staré Břeclavi č. p. 3.²⁹ Rodinný život si užíval na plné obrátky. Přátelé rodiny Křivkových s nimi velmi rádi trávili večery, obzvláště v létě, kdy dům byl pln radosti a smíchu. Petr Křivka vždy rád podal pomocnou ruku druhým. V očích ostatních byl tak velmi váženým mužem. V mnoha věcech byl dobrým příkladem. Jednou z dalších radostí, která Křivkovým byla přinesena, bylo narození syna Vladimíra.³⁰

2. 4 TMAVÉ MRAKY NAD MLADOU REPUBLIKOU

Od 29. září 1938 bydlela rodina Křivkových ve Staré Břeclavi v ulici Česká, č. p. 3, a to až do 7. října roku 1938, kdy byli nuceni se přestěhovat z města zabraného

---

²⁵ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ LETZ, Róbert. *Slovenské dejiny IV: 1914-1938*. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2010, s. 135.

²⁹ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

³⁰ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 437.

Němci do vnitrozemí. Příliš dlouho si Křivkovi nového bydliště neužili. Navíc ani netušili, na jak dlouho budou muset opustit svůj rodinný domek.

Nové útočiště našli v Brně, v Novém Lískovci, v ulici Šťastného č. p. 1.³¹ Zde bydlela manželka Růžena s dětmi během období protektorátu (zatímco Křivka musel utéci před pronásledováním gestapa do zahraničí).

V roce 1939 po zřízení protektorátu byl Křivka přeložen na přechodní stanici do Kútů.³² Jak posléze zjistil, bylo to to nejlepší místo, kam mohl být přeložen. Jednalo se o velmi strategické a vhodné místo k převádění osob za hranice.

Co však Petra Křivku skutečně trápilo, bylo to, že ještě více než před dvaceti lety bojoval za vznik Československé republiky. Nyní mohl na vlastní oči spatřit, jak se po delším úsilí opět začala rozpadat a mizet z mapy Evropy. Mohl to Petr Křivka nechat jen tak být? Byl to přece demokrat, který znal hodnotu demokratického řízení státu.

3. DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA SE HLÁSÍ O SLOVO

Po osudovém březnu 1939 začali republiku opouštět nejen bývalí vojáci, piloti, ale i množství jiných mužů, kteří se nedokázali smířit s novou situací. Jako vlastenci se nemohli ztotožnit s novým řízením státu, a proto přes Polsko nebo Balkán utíkali do Francie, kde se v Agde³³ tvořila československá bojová jednotka.

Přes veškerou různorodost, náboženské, politické, národnostní a sociální zařazení spojovala tyto lidi myšlenka boje za osvobození své vlasti z cizáckého područí. Opět chtěli žít v mladé demokratické Československé republice. Jednalo se o ušlechtilý morální princip, který dal impuls československým vlastencům k opuštění vlasti, opuštění blízkých na delší čas a sílu zvládnout mnohdy drsné podmínky za hranicemi domova.

I Petr Křivka, který celkem nedávno založil rodinu a byl otcem dětí, které se pomalu dostávaly do věku, kdy jej jako otce nejvíce potřebovaly, musel učinit těžké rozhodnutí. Rozhodnutí přišlo nečekaně. Avšak špatná volba by mohla znamenat i

---

³¹ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

³² ABS, fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

³³ Pro shromažďování československých vojáků byl určen utečenecký tábor pro španělské interbrigadisty v Agde u Středozemního moře.

ztrátu života.

Do složitých vztahů s československou emigrací měla vnést jasnější světlo rychle se přibližující bouře nad Evropou. Válečný konflikt mezi Polskem a Německem se už zřetelně rýsoval. Nikdo netušil, jak se dějiny budou odvíjet dál. Atmosféra byla plná nejistoty, obav a strachu z budoucnosti. Teprve říjnová dohoda o obnovení československé armády na území Francie a ustavení Československého národního výboru v Paříži vytvořily podmínky pro organizaci československého vojska ve Francii, jehož součástí se stal také Petr Křivka.

3. 1 NELEGÁLNÍ POMOC VLASTENCŮM PŘI PŘECHODU PŘES HRANICE

Po přeložení do Kút na Slovensko si Petr Křivka zvykal na nové pracovní místo. V té době byly ale Kúty součástí Slovenského štátu. Železniční stanice Kúty se tedy stala přechodnou stanicí českých vlaků.

Křivka dokázal z přeložení na novou stanicí vytěžit maximum. Stanice Kúty byla strategický bod a jeho delší známosti v železničním sektoru se ukázaly velmi výhodné. Zorganizoval „podzemní linku“, přes kterou dokázal převádět vlastence, kterým hrozilo zatčení, a to až do Bratislavy. Zde důvěryhodní strojvedoucí předávali uprchlíky důvěryhodným maďarským strojvůdcům, kteří je přivezli až do Budapešti. V Budapešti se většina uprchlíků hlásila na anglické či francouzské ambasádě jako političtí uprchlíci.³⁴ Přesný počet lidí, které dokázal touto cestou převést, se ale nepodařilo dohledat.

Nic ale netrvá věčně a ne nadarmo se říká známé přísloví: Tak dlouho se chodí se džbánkem pro vodu, až se ucho utrhne. Tak se i stalo v případě Petra Křivky. V jarních měsících začala být jeho činnost podezřelá gestapu.

3. 2 ZATČEN GESTAPEM

Pracovníci gestapa si dali záležet, aby zatklí Petra Křivku při jeho nelegální činnosti. Počkali si na něj, až půjde do práce dne 18. dubna 1940, a zadrželi jej na

---

³⁴ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 438.

brněnském nádraží.

Odvezli jej v pracovním oděvu do Kounicových kolejí, kde byl podroben důkladné prohlídce jeho osobních věcí a poté následoval výslech dvěma gestapáky. Vše umocňovala skutečnost, že organizace byla strukturována centralisticky a hierarchicky. Pokud by se podařilo gestapu dopadnout vedení ilegální skupiny, pak už jen stačilo vypátrat osoby, které s ním byly ve spojení. Klíčovou úlohu při tom hrály výslechy, které spíše připomínaly vynucené přiznání, v jehož průběhu se používaly brutální metody. Ačkoliv se o tom ve spisech nedočteme, vyslýchaný byl zastrašován, bylo mu vyhrožováno, hrozilo mu fyzické násilí.³⁵

Co následovalo po výslechu, jsou výpovědi rodinných příslušníků různé. Synovec Zdeněk Křivka popsal strýcovo zatčení takto: „*Podaril se mu neuvěřitelný útěk: stál v přijímací hale, gestapáci, kteří ho přivedli, odešli do nějakých dveří podat hlášení a on v hale uviděl montérskou brašnu s náradím. Nelenil, vzal ji na rameno, a protože byl v pracovním, prošel přes vrátnici – vrátný ho vnímal jako montéra – a byl pryč. Pak se po něm slehla zem.*“³⁶ Situaci podobně popsal syn Křivky Vladimír s odlišnými detaily. ... *a pak vyslýchán dvěma gestapáky. Když jeden z nich odešel, otec nečekaně hodil psací stroj, na kterém agent vyplňoval vyslýchací listinu na jeho hlavu a ten upadl do bezvědomí. Otec byl v železničářské uniformě a s čepicí na hlavě, a brašnou přes rameno vyšel na ulici, aniž by vzbudil podezření. Ihned odjel taxíkem na nádraží, kde nasedl do rychlíku jedoucího do Břeclavi.*³⁷

Svůj útěk měl původně plánovaný až za měsíc. Gestapo jej ale nečekaně urychlilo.³⁸

3. 3 ÚTĚK Z VLASTI

I když by se mohlo zdát, že úspěšné naskočení do rychlíkové soupravy vyřeší neočekávanou situaci, cesta vlakem začala ještě více komplikovat dopolední události. Ačkoliv rychlíkovou stanicí je Brno a poté až Břeclav, přesto rychlík nečekaně zastavil

---

³⁵ DAMS, Carsten a Michael STOLLE. *Gestapo: moc a teror ve Třetí říši*. Praha: Paseka, 2010, s. 102.

³⁶ Zdeněk Křivka [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/krivka-zdenek-1927-55>

³⁷ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 438.

³⁸ Petr Křivka ve vzpomínkách Jaroslava Knápka. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=3766.

v Zaječí. Petr Křivka si hned uvědomil, co se děje, protože trasu rychlíku znal a věděl, že stanice Zaječí není rychlíkovou zastávkou.

V tom uviděl, jak dva muži nastupují do prvního vagonu. Petr Křivka si uvědomil, že gestapo jde po něm. Protože trasu rychlíku znal opravdu dobře, věděl, že vlak začne zpomalovat před Podivínem. Rychle se tedy přesunul do posledního vagonu. Z něj pak vyskočil. Byl to až zázrak, neboť neutrpěl žádná vážná zranění. Zbytek cesty na břeclavské nádraží absolvoval pěšky.³⁹

Odlišně je ale popsána událost ve vzpomínkách pana Jaroslava Knápka. „*Ve Vranovicích viděl, jak přednosta stanice podává telegram. Za chvíli noví dva gestapáci měli ve své moci prchajícího Petra Křivku. Seděl uprostřed nich a přemýšlel, jak uniknout. Vyrazit okno a vyskočit? To neslibovalo mnoho zdaru. Před Břeclavou poprosil, aby mu dovolili na stranu. Jeden z průvodců ho provázel očima. Nevěřili, že by jim unikl. Pan Křivka otevřel dveře a vyskočil z jedoucího rychlíku. Dopadl bez úrazu.*“⁴⁰ Cesta byla velmi náročná obzvláště, když se musel stále skrývat, aby nedošlo k jeho odhalení.

Snad nejpřesnější informace najdeme v deníku samotného Křivky. Do osobního deníku si Petr Křivka zapsal stručné poznámky: „*Odchod z Brna dne 18. dubna 1940, kde mě německé gestapo chtělo zatknout. Utekl jsem jim a odjel rychlíkem v šest hodin na Břeclav. Německá celní a pasová prohlídka prošla klidně. Po zastavení vlaku ve Vranovicích konali četníci prohlídku znovu až přišli ku mně a zatkli. Při příjezdu vlaku do Břeclavi jsem jim vyskočil a schoval se do soupravy, a čekal na vlak ku Břeclavi, který odjížděl z Břeclavi v devět hodin. Do něj jsem při rozjíždění skočil a jel jsem do Lanžhotu, kde byla zase celní a pasová prohlídka. Proto jsem musel při dojíždění do stanice vyskočit a čekat až bude po prohlídce. Neměl jsem žádného dokladu, poněvadž mě všechno četníci sebrali...*“⁴¹ Nakonec se mu ale podařilo do vlaku mířícího do Kút naskočit.

V Kútech se potkal se svým kolegou Faiberem, kterému vše vysvětlil a v rychlosti napsal dopis, který měl být doručen jeho rodině do Brna.

Hned další den v 11:00 hodin dopoledne pokračoval v cestě do Bratislavy. Tam svým dvěma dobrým kolegům a přátelům sdělil, co se předešlý den událo.

---

³⁹ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobyli, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 438.

⁴⁰ Petr Křivka ve vzpomínkách Jaroslava Knápka. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=3766.

⁴¹ Osobní deník Petra Křivky.

Vyměnili mu peníze a také slovenskou železničářskou čepici, aby nebyl nápadný. Pak se pomocí nákladního vlaku dostal do Budapešti.⁴²

Do vojska se přihlásil 19. dubna 1940 v Budapešti na francouzském konzulátě. Tady se setkal se skupinkou uprchlíků, mezi nimiž byli i ti, kterým před několika dny pomohl utéci. S podporou francouzského konzulátu se mohl zařadit do vlakových transportů⁴³ směřujících na jih. Díky Československé vojenské správě, jejímž úkolem bylo postarat se o naše emigranty, byl odtud transportován do Bělehradu, kde čekal ve sběrně československých vojáků přihlášených do československé armády v Bělehradě a v Sýrii v Bejrútu.⁴⁴ Tady dostal uniformu, prošel vojenským výcvikem, a pak už čekal na loď, která by jej měla dopravit do Marseille.

Pro rodinu Petra Křivky po jeho rychlém odchodu ale nastaly nelehké časy. Jeho manželka Růžena a dcera Růžena byly vězněny v koncentračním táboře ve Svatobořicích. Taktéž mladší bratr Antonín z Kobylí na Moravě byl v Kounicových kolejích v Brně. Mělo to být alespoň částečné zadostiučinění pro rodinu kvůli odchodu Petra Křivky do zahraničí.⁴⁵

3. 4 BOJE VE FRANCII

Češi tvořili početnou skupinu pod francouzským velením ve Francii. Po svém příchodu na francouzskou půdu však většinou zažili hořké zklamání. Neustále naráželi na nezájem, defetismus i vyložené nepřátelství, neboť Československu někteří Francouzi dávali za vinu současné napětí a hrozbu války.

O nic lepší nebyly ani politické vztahy. Československé politické špičky se pokoušely jednat s francouzskou vládou, zatím však marně. Francouzská vláda se za každou cenu pokoušela vyhnout krokům, které by zhoršily její vztahy vůči Německu, a dala jasně na srozuměnou, že nehodlá provádět žádné ústupky stran Mnichovské dohody, která pro ni zůstávala v platnosti.

---

⁴² Osobní deník Petra Křivky.

⁴³ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 154. Od počátku září 1939 do 24. června 1940 bylo odtud vypraveno 77 transportů, čítajících celkem 2 058 osob. Z Bejrútu pak vedla cesta většiny běženců do Francie k československé vojenské jednotce v Agde.

⁴⁴ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

⁴⁵ Tamtéž.

Petr Křivka byl 4. června 1940 zařazen do armády k 3. pěšímu pluku⁴⁶ (strážní roty). Podmínky v táboře byly náročné. Nízký plat, hygiena a ze všeho nejvíce nedostatečná kapacita tížily nejednoho vojáka. Vedení bylo přinuceno řešit překerní situaci a rozmístit četné útvary. Bylo rozhodnuto, že 3. pěší pluk zůstane v Agde, na rozdíl od 1. pěšího pluku.⁴⁷

Vývoj fronty pečlivě sledovali také v československém vojsku. Čechoslováci byli vystaveni nárážkám místního obyvatelstva, kterému se pochopitelně nelíbilo, že zatímco francouzští vojáci umírají na frontě a prolévají svou krev za vlast, cizinci si klidně užívají relativního klidu.

Československé velení proto počátkem června provedlo inspekci, která měla směřovat k rychlejšímu nasazení československých jednotek na frontu. Inspekce však nepřinesla žádná radostná zjištění. Vycvičenost vojáků byla nedostatečná (a to zejména u odborných druhů vojsk, propadlo zvláště dělostřelectvo), vybavenost jednotek právě tak. Častým jevem v československém vojsku ve Francii byla hrubá zlovůle některých velitelů vůči svým podřízeným.⁴⁸

Petr Křivka se účastnil bojů v polním útvaru ve Francii ve funkci vojín.⁴⁹ Jeho 3. pěší pluk musel být rozpuštěn z důvodu nedostatečného vyzbrojení a vycvičení, zbylí vojáci byli přiřazeni k náhradnímu tělesu. Byl překvapen jako ne mnoho jiných českých vojáků chaosem ve francouzské armádě. Dne 5. června opustil nejprve druhý pěší pluk a zanedlouho po něm i první pěší pluk svá místa působení a přemístily se na sever do oblasti Montigny, S. Aube a Autricourt, asi 200 km jihovýchodně od Paříže. Pluky zde měly dokončit výcvik, převzít chybějící zbraně a munici.

Vojáci 2. pěšího pluku, kam byl přemístěn Petr Křivka,⁵⁰ byli umístěni do prostoru Montigny-sur-Aube, Gavrolles a Vexhailles a poté včleněni do sestavy francouzské armády. Dne 11. června byl pluk poslán na cestu ke Coulommiers, kde se měl dostat do podřízenosti 2. pěší divize. Avšak nedostatek zbraní stále nebyl vyřešen. Ovšem 13. června byl boj již v plném proudu. Teprve teď byla doplněna tolik očekávaná munice.

Na rozdíl od 1. pěšího pluku 2. pěší pluk nedostal rozkaz k ústupu. Rozkaz

---

⁴⁶ Zformován jen rámcově.

⁴⁷ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 158.

⁴⁸ Tamtéž, s. 156.

⁴⁹ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

⁵⁰ VHA, fond: Evidenční osobní spisy domácího a zahraničního odboje za 2. světové války: Osobní karta příslušníka 2. zahraničního odboje - západ

zněl: přesunout se rychlým pochodem k břehům Seiny. Většina mostů ale už byla vyhozena do povětří, proto postup byl zpomalen. Vyhladovělí, vyčerpaní se utábořili v malém lesíku. Na Seině se pluk nezdržel dlouho, protože měl podle velitele 239. divize ustupovat na jih, do cílové stanice Gien na Loire. Sem dorazil pluk 16. června kolem 17. hodiny. Poté se pěšky přesunul do St. Gondonu a La Ronce. Vyhladovělí, unavení vojáci byli šťastni, že byly doplněny alespoň muniční zásoby.

Jenže 18. června po půlnoci začala dělostřelecká přestřelka. Již ráno Němci dosáhli břehů Loiry. V 17 hodin palba dělostřelectva ustala. Francouzské vojsko ustoupilo, aniž by to velení našemu pluku oznámilo.⁵¹ Dokazuje to i jedna ze vzpomínek syna Křivky Vladimíra: „*Dostali rozkaz držet frontu, zatímco Francouzi na obou stranách ustupovali, aniž by české jednotky uvědomili. Po zhroucení francouzské armády úplně obklíčení, museli se Čechoslováci probíjet zpět s velkými ztrátami.*“⁵²

Dne 19. června dorazil pluk do Souesmes. Pluk se zde dozvěděl, že se jedná o jeho stažení z fronty a evakuaci z Francie. Nepřítel stále více doléhal. Zatímco se sousední francouzský 138. pluk už dávno vydal na cestu, Čechoslováci stále čekali na slíbená auta. V této překérní situaci se rozhodl plukovník J. Satorie jednat na vlastní pěst. Vydal rozkaz k okamžitému ústupu, a to pěším pochodem. Jeho rozhodnutí se ukázalo jako to nejmoudřejší v dané situaci, protože záhy došla zpráva, že Němci již pronikli do osady Souesmes.

Ústupová cesta 2. pěšího pluku směřovala z Thénieux na řece Cher, přes Vatan, Villedieu-sur-Indre a Chazan, kde již měly čekat autobusy. S vědomím, že nepřítel je jim v patách a kdykoliv je může dostihnout, byla situace velmi vážná. Po podlém chování francouzského velení, se v československé jednotce rozšířila mrzutá nálada. Mnoho vojáků bylo k smrti vyčerpano a nemohli už pokračovat v cestě. Nakonec se ale přece jen osm automobilů našlo k převozu vyčerpaných či raněných vojáků.⁵³

Dne 21. června kolem 19:00 hodiny se pluk dostal do prostoru Bélarbre-Le Blanc, kde si mohli vojáci alespoň na chvíli odpočinout. Poté následoval 390 km dlouhý ústup od Loiry, který byl z části pěším pochodem, z části vykonán pomocí

---

⁵¹ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 190.

⁵² DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 438.

⁵³ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 217.

nákladních automobilů. Byla to závěrečná část bojové činnosti československé pěší divize na francouzské frontě, protože 22. a 23. června museli vojáci⁵⁴ v Saint-Junien a Massignaku odevzdat samočinné zbraně, důležitý vojenský materiál, vozidla a další. Směli si jen nechat ruční zbraně s odpovídajícím množstvím munice.

O tři dny později, když prořídlá československá pěší brigáda dorazila do sétského přístavu, konečně si mohla vydechnout, když uviděla evakuační loď. Po kapitulaci Francie nezbyvala Čechoslovákům jiná možnost než utéci do Anglie.

Petr Křivka prožil hluboké zklamání s trpkou příchutí. S nadějí jež odcházel z vlasti, rozhárané poměry, pocity krajní nelibosti, obavy z blízké budoucnosti, to vše se mu mísilo hlavou.

3. 5 ÚTĚK DO ANGLIE

Britská vláda učinila opatření, aby zabezpečila evakuaci československého vojska z francouzského území. Dobře si uvědomila, že nyní stojí ve válce sama tváří tvář nepříteli. Přesto ale evakuovat tak obrovskou masu desetitisíců vojáků nebylo vůbec jednoduché. Všude kolem vládl zmatek, obavy, nejistota. Nikdo si nebyl jistý, jestli dožije dalšího rána. Na evakuačních lodích odplulo do Anglie kolem čtyř tisíc československých osob a kolem pětiset civilistů.⁵⁵ Desítky či stovky vojáků dorazily do Anglie na vlastní pěst, nezřídka kdy po namáhavé, strastiplné cestě. I Petrovi Křivkovi se podařilo utéci z Francie do Anglie pomocí loď naložené uhlím.⁵⁶ Loď ještě ani nestihla vyložit uhlí, když dostala rozkaz k okamžitému evakuování vojáků.

V polovině července 1940 se prořídlé řady československého vojska shromáždily ve Velké Británii. Československé jednotce byl přidělen stanový tábor v městečku Cholmondeley nedaleko Chesteru.⁵⁷ Ačkoliv byl stanový tábor provizorní, vojensky prostý, přesto zde byly mnohem lepší hygienické podmínky než ve Francii. Mužstvo spalo v malých stanech po dvou až čtyřech osobách. Uvnitř stanů bylo i elektrické nebo petrolejové osvětlení. Ve velkých stanech se mohly

---

⁵⁴ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 218. 1. pěší pluk a 2. pěší pluk se sešly 23. června v Nontronu, kde se organizačně sloučily v československou brigádu a další den lehce ozbrojeny odcestovaly nejprve do Narbonne a pak do Sète, nedaleko Agde.

⁵⁵ Tamtéž, s. 220.

⁵⁶ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 438.

⁵⁷ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 233.

shromažďovat čtyři nebo roty. Některé stany sloužily jako jídelny, bylo zde dostatek umývár a nechybělo ani fotbalové hřiště. Dokonce i strava a žold byly lepší než ve Francii.

Avšak vojáci byli ve špatném morálním stavu. Vzájemná neúcta špatné osobní vztahy, hasnoucí naděje návratu do vlasti se vkrádaly do nitra vojáků hlouběji a hlouběji. Morálka upadala. To se ale nedá říci o Petru Křivkovi. Petr Křivka byl člověkem velmi ukázněným.⁵⁸ Možná to bylo dáno jeho vírou v Boha, vyznáním byl protestant (církve českobratrská),⁵⁹ nebo jeho charakterem.

Prezident Edvard Beneš přijel 26. července na návštěvu do Cholmondeley. Dal si za cíl utiřit bouřlivou atmosféru mezi vojáky. Po přehlídce prořídilých řad vojska se snažil vojákům domluvit. Necelé tisíce vojáků poslouchalo prezidentův projev. Atmosféra by se však dala krájet. Nejednota, netolerantnost, vzájemné nepochopení, neustálé konflikty přetrvávaly i po odjezdu prezidenta.

Početní stav československé brigády začal postupně narůstat. Na konci roku 1941 se přihlásilo dalších 433 osob, v polovině roku 1942 další dva tisíce.⁶⁰ Uvnitř brigády nastaly konečně tolik očekávané změny. Demokratická část vojska pozvedla hlavu a začala se hlásit o svá práva a veřejně začala vystupovat proti korupčnictví některých důstojníků, proti přehmatům či nedostatečnému zabezpečení ať už zdravotnímu nebo materiálnímu. Taktéž se jim nelíbil systém dlouhého neúčelného výcviku.⁶¹

Dne 1. července 1941 byla brigáda přejmenována na 1. československou samostatnou brigádu, kdy byla i částečně reorganizována. Poté se 15. května 1942 přemístila do jižní Anglie, do prostoru Ilminster-Yeovil-Dennington-Chard a hned za několik dní později na východní pobřeží Anglie. Druhý prapor pod vedením podplukovníka V. Příkryla, do kterého patřil i četař⁶² Petr Křivka, byl přemístěn na pobřeží do prostoru Sidmouth-Seaton-Beer.

---

⁵⁸ VHA, Osobní spis účastníka národního boje za osvobození podle zákona č. 255/1946 Sb.

⁵⁹ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

⁶⁰ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997, s. 275.

⁶¹ KLUČINA, Petr, Richard MARSINA a Andrej ROMANĀK. *Vojenské dějiny Československa IV. díl*. Praha: Naše vojsko, 1985, s. 200.

⁶² VHA, fond: Evidenční osobní spisy domácího a zahraničního odboje za 2. světové války: Osobní karta příslušníka 2. zahraničního odboje – západ. Vojín Petr Křivka se stal četařem od 1. září 1942.

Četař Křivka absolvoval kurz sanity a těžkých kulometů a také výcvik pro úderné oddíly.⁶³

3. 6 OSOBNÍ STRÁŽCE PREZIDENTA BENEŠE

Rok 1943 byl rokem velkého přelomu v průběhu války. Rudá armáda zvítězila v bitvách u Stalingradu a Kurska, západní Spojenci ukončili tažení v severní Africe a přesunuli svou pozornost na jih evropského kontinentu. Kolem prezidenta Beneše se seskupila převážná část československé emigrace. Zahrnovala pestrou směsici politických směrů – od agrárníků přes představitele katolických stran až po sociální demokraty. Mezi tuto směsici patřil i četař Petr Křivka ale z jiného úhlu pohledu.

Dne 11. března 1943 odeslalo Velitelství československé samostatné brigády Vojenské kanceláři prezidenta republiky návrh náhrady za rotmistra Františka Trochu⁶⁴ četaře Petra Křivku s osobním číslem F-3726, který patřil ke 2. pěšímu praporu.⁶⁵ Podle popisu se jednalo o tichého, skromného, velmi ukázněného poddůstojníka, který nebyl nikdy trestán. Dokonce mu měl i prezident Edvard Beneš, který se s ním osobně znal již před válkou, údajně říci: „*Petře, už ses nabojoval dost, byl bych rád, kdybys nastoupil do mé osobní stráže.*“⁶⁶

Vojenská kancelář prezidenta republiky odpověděla na návrh o osm dní později, 19. března 1943, pozitivně. Hned 30. března 1943 nastoupil službu u Oddílu stráže prezidenta republiky a za tři dny poté mu byl umožněn volný pohyb v okruhu šesti mil.⁶⁷ Dne 28. července 1943 požádal Vojenskou kancelář prezidenta republiky v Londýně, aby mu byl vystaven cestovní rozkaz pro řádnou dovolenou od 1. do 7. srpna. Nebylo mu však vyhověno v důsledku Bank Holiday, kdy War Office vydalo zákaz cestování vojenských osob ve dnech od 30. července až do 4. srpna včetně. Četař Petr Křivka se ale nenechal tak lehce odbýt a zdvořile požádal o pozdější dovolenou ve dnech 5. – 11. srpna 1943. Tentokrát mu byl vystaven cestovní rozkaz

---

⁶³ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky.

⁶⁴ VHA, Sbírka 24, nestránkováno. Rotmistr František Trocha byl uvolněn od 1. dubna 1943 pro ministerstvo vnitra.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Viz příloha č. 2.

⁶⁷ VHA, Sbírka 24, nestránkováno.

na řádnou dovolenou do Lowestoft.⁶⁸

V Kanadě prošel speciálním výcvikem, který byl zaměřen na tuto službu.⁶⁹ Četař Petr Křivka se tak dostal do přítomnosti prezidenta Beneše, kterému věrně sloužil až do návratu do vlasti. Stal se opět činný v politice. Získal i přímý přístup k prezidentovi, kterému často poskytoval informace a služby.⁷⁰

Četař Petr Křivka svoji práci vykonával skutečně dobře. Důkazem toho je i uznání a srdečný dík Vojenské kanceláře presidenta republiky z dne 5. října 1944 rotnému Petru Křivkovi, četaři Václavu Holcovi a desátníku Františku Krčmářovi za práci v budově 9, Grosvenor Place, kterou odvedli velmi dobře a skutečně odborně. O jakou práci přesně šlo, však dokumenty mlčí. Byla jim ale vyplacena mimořádná odměna 20 liber.⁷¹ Získal medaili za zásluhy II. stupně a Československou pamětní medaili se štítkem F-VB.⁷²

Jeho služba trvala 24 hodin a poté měl následující celý den volno. Služba 24 hodin je ale opravdu dlouhá. Když se jej ptali, jak hodnotí délku služby, odpověděl: *„My jsme mohli 24 hodin odpočívat a naše služba se nám nezdála nikdy dlouhá. Vždyť jsme všichni vidali, kdy pan prezident odešel z pracovny. Sotva jsme v ní uklidili, shlédli jsme ho po hodině, jak opět sedí u pracovního stolu a píše. Byly dvě hodiny po půlnoci a on ještě pracoval.“*⁷³

Dne 7. března 1945 odletěla delegace k politickým diskusím o sestavení první československé domácí vlády. O dva dny později odletěl prezident Beneš z Londýna se svým doprovodem včetně Petra Křivky. Prezident nebyl rád, že musí učinit zastávku v Moskvě, protože si od začátku exilu myslel, že se vrátí s vojsky západních armád.

Dne 17. března přicestovala londýnská delegace v čele s prezidentem Benešem do Moskvy. Na konci měsíce po oficiálním rozloučení s představiteli SSSR opustil prezident se svou družinou Moskvu a přes Kyjev, Lvov a Humenné se dostal do Košic.

---

⁶⁸ VHA, Sbíрка 24, nestránkováno.

⁶⁹ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 439.

⁷⁰ Tamtéž, s. 439.

⁷¹ VHA, Sbíрка 24, nestránkováno.

⁷² VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky (příloha karta vyznamenaných).

⁷³ Petr Křivka ve vzpomínkách Jaroslava Knápka. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=3766

Konečně dne 16. května 1945 se vrátil do Prahy. Možná si svůj návrat představoval jinak, ale v daném okamžiku byla slavnostní jízda ulicemi města i jeho osobním triumfem. Jindy státník s vážnou tváří se neubrání dojetí.⁷⁴

Za celou dobu pobytu v zahraničí se Křivka nenaučil žádné cizí řeči.⁷⁵

4. JAK DLOUHO VYDRŽÍ DEMOKRACIE?

Osudové události se v historii států a národů sice odehrávají rychle, dalo by se říci v jednom okamžiku, přesto ale většina je pouze vyvrcholením předchozího historického dění.

Vývoj naší republiky nabral pro většinu demokraticky smýšlejících lidí nečekaný směr. Jedním z prvních signálů, bylo odmítnutí Marshallova plánu. Naléhavé pozvání z Moskvy, na které odletěli Klement Gottwald, Jan Masaryk a Prokop Drtina, mělo za následek ještě větší připoutání k Sovětskému svazu. Jan Masaryk po návratu z Moskvy řekl: „*Odjížděl jsem do Moskvy jako československý ministr zahraničí a vracím se jako Stalinův sluha.*“⁷⁶ Takový výsledek jednání si mnozí ani nepředstavovali. Vždyť teprve před pár lety utichla válka, nastal mír, mnoho lidí se konečně mohlo vrátit do vlasti. Do této skupiny patřil i Křivka.

4.1 KONEČNĚ DOMA

I Petr Křivka se velmi radoval z návratu do vlasti. Tolik se těšil na svou manželku a děti. Toužebně očekával, až je bude moci sevřít vřelým objetím a opět spatřit své přátele. Pro své děti přivezl dva díly knihy *Demokracie dnes a zítra* z pera prezidenta Beneše. Kniha byla vydána v Anglii a Petr Křivka ji dostal na Štědrý den v roce 1944 od samotného prezidenta.⁷⁷

Po celý čas nepřítomnosti Petra Křivky se rodina modlila: „*Věřili jsme stále, že všemohoucí Bůh ochrání, zachová a navrátí nám tatínka. Prosili jsme zato*

---

⁷⁴ NÁLEVKA, Vladimír. *První týdny míru*. Praha: Mladá fronta, 1985, s. 173.

⁷⁵ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

⁷⁶ KŘIVKA, Zdeněk. *Komunismus ve dvacátém století očima jeho obětí: studijní doplňková literatura pro novodobé dějiny*. 2. rozš. vyd. Praha: Konfederace politických vězňů ČR, 2009, s. 23.

⁷⁷ Petr Křivka ve vzpomínkách Jaroslava Knápka. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=3766

každodenně. Vděčíme Hospodinu, že jsme se všichni shledali.“⁷⁸

Petr Křivka byl na základě přezkoumací komise pro důstojníky, rotmistry a poddůstojníky, aspiranty v záloze u vojenského útvaru shledán v klasifikaci jako „velmi dobrý“ a tudíž mu byla ponechána hodnost rotmistra v záloze dne 4. května 1948.⁷⁹

Byla mu udělena i osvědčení o státní a národní spolehlivosti. Od 1. července 1945 vykonával mimořádnou vojenskou službu ve službách prezidenta republiky.

Po ukončení vojenské činnosti dne 30. července 1945 z důvodu demobilizace ročníku 1897⁸⁰ nastoupil opět jako vozový revizor státních drah v Brně. Začal být opět politicky činný, což vyžadovalo časté cestování do Prahy.

Po osvobození v roce 1945 byl opět členem Československé strany národněsocialistické. Byl dokonce jedním ze zakládajících členů v okrese Hustopeče. Od 1946 po sjezdu strany zůstal až do konce života pouhým členem strany.⁸¹

Petr Křivka byl samotářské povahy. Nikdy se neopíjel a nehrál ani karty. S nikým se na veřejnosti příliš nestýkal, ale byl znám jako osoba vzorného chování. Poté, co odešel do penze, příležitostně pomáhal v zimě při ledování. Přes letní měsíce se věnoval obdělávání své zahrady. Brigád se nezúčastňoval. Pobíral měsíční penzi 2 600 Kč a staral se o svou manželku,⁸² která pobírala rentu jako válečný poškozenec, jelikož byla půl roku internována ve Svatobořicích kvůli svému manželovi.⁸³

---

⁷⁸ Petr Křivka ve vzpomínkách Jaroslava Knápka. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=3766

⁷⁹ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. sv. války: kvalifikační listina Petra Křivky

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

⁸² Petr Křivka ve vzpomínkách Jaroslava Knápka. *Internetová encyklopedie dějin Brna* [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=3766. V září 1942 byla paní Křivková s dcerou předvolána k výslechu. Dostala příkaz, aby si sbalila jídlo na tři dny. Odvezli je k výslechu a hned po něm společně s dalšími lidmi autobusem do Svatobořic. Ze začátku trpěly hladem, po povolení přijímat zásilky se stav základních potřeb zlepšil. Syn Vladimír odvezen nebyl a zůstal tedy doma.

⁸³ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 43.

4. 2 KONEC DEMOKRACIE V ČSR

Člověk, který se zúčastnil dvou odbojů, část svého života nechtěně strávil mimo svou vlast, si nyní příliš ovoce svobody a demokracie neužil. Petr Křivka s velkým zájmem sledoval, jak se vyvíjí politická a hospodářská situace našeho státu. Na základě výrazného volebního vítězství v roce 1946 si komunisté přisvojili právo jednat „jménem lidu“.

Petr Křivka byl zklamán ze zpráv, kam se ubírá republika. Obzvláště bolestivý v očích Křivky byl únor roku 1948. Byl to měsíc zakončení cesty komunistů za absolutní vládou ve státě. Ani prezident Beneš již nemohl nic udělat. Chtěl se vyhnout rozpoutání občanské války a sovětské intervenci, jak mu bylo vyhrožováno ze strany Klementa Gottwalda v případě nepodepsání demise. Petr Křivka byl hluboce zklamán. Jeho postoj ke KSČ byl záporný.

Jak by ale mohl nečině přihlížet na danou situaci? Vždyť bojoval za svobodu a demokracii za hranicemi vlasti již dříve. Nyní se opět rozhodl, že do boje půjde znovu.

Křivkův synovec Zdeněk Křivka o svém strýci řekl: „*Byl přesvědčený demokrat. Pochopil, že komunisté a nacisté jsou jedna verbež, chátra a sebranka.*“⁸⁴

4. 3 BUDOVÁNÍ VLASTENECKÝCH SKUPIN

Od roku 1947 začal Petr Křivka častěji hovořit se svými přáteli o svobodě a ideálech První republiky. Byl nespokojen se současnými poměry. Poslední kapkou do poháru jeho trpělivosti byl únor roku 1948. Donedávna bojoval za svobodu a demokracii pro naši vlast, teď když bylo konečně po válce, se objevil nepřítel uvnitř státu. Když slyšel o tlaku, který byl vyvinut na prezidenta Beneše, komunisty, jeho odhodlání vzrostlo. Rozhodl se, že se pokusí vybudovat odbojovou skupinu.

Křivka nejdříve zamýšlel, aby jednotliví členové skupiny informovali občany o nesprávnosti současné politiky. Později dle jeho výpovědi chtěl svolat spolupracovníky do okresního města a tam vyvolat demonstrace proti vládě. Měl i v úmyslu vytisknout a rozšířit ilegální letáky, které měly mít informační ráz. Zda-li byla ale opravdu skutečnost taková, jak uvádí jeho vyšetřovací spis, se asi už nikdy

---

⁸⁴ Zdeněk Křivka (1927 - 2012). *Paměť národa* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/krivka-zdenek-1927-55>

přesně nedozvíme.

Budování protistátní skupiny s označením 9909⁸⁵ bylo postupné. Pozvolna vytvořil kolem sebe skupinku stejně smýšlejících osob, při čemž největšího úspěchu dosáhl u svých přátel z bývalé západní armády, které do svého plánu zasvětil.⁸⁶ Navštěvoval různé hospody v Brně, kde navazoval s lidmi rozhovory o politické situaci. Nejinak tomu bylo s Josefem Šinkovským.

Když byl Petr Křivka v hostinci Starobrněnského pivovaru v Brně, přisedl si k němu ke stolu neznámý muž (Šinkovský). Nejdříve se spolu bavili o běžných věcech a poté se jejich konverzace stočila k současné politické situaci. Z rozhovoru bylo cítit, že Šinkovský je nespokojen, a tak mu Křivka nabídl, že se opět mohou sejít např. u Křivkových v bytě. Nechal mu adresu a více se Šinkovským o ničem nehovořil, neboť Josef Šinkovský byl v podnapilém stavu. Šinkovský však na schůzku buď zapomněl, nebo neměl čas, a tak se sešel s Křivkou až za měsíc, kdy přislíbil spolupráci.

Po schůzce se Šinkovským navštívil Josef Janda, v té době student, svého otce v zaměstnání v kanceláři ČSD v Brně na Údolní ulici. Otec však nebyl přítomen a Petr Křivka toho využil. Josef Janda byl funkcionářem Svazu středoškolského studentstva. Křivka se ho ptal, jak studenti vnímají únorové události. Když slyšel, že s nimi studenti nesouhlasí, nabídl mu Křivka schůzku u něho v bytě. Pro nedostatek času Janda přislíbil, že se u Křivky doma zastaví. Nakonec se opravdu ještě s jedním nejmenovaným studentem zastavil. Janda chtěl utéci přes hranice, ale nakonec mu to Křivka rozmluvil.⁸⁷

Situaci studentů na filozofické fakultě v Brně popsal i Křivkův synovec Zdeněk Křivka: *„Vytvořila se tam takzvaná akční trojka – tři studenti, kteří ovládali celou fakultu, jeden z nich byl Šabata. Doslova a do písmene rozhodovali o osudech všech studentů i profesorů. Asi třicet procent lidí vyloučili, přičemž hlavním kritériem byl sociální původ.“*⁸⁸

---

⁸⁵ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 30. V první polovině měsíce srpna 1948 byla v pivovaře schůzka s Vágnerem, Šinkovským, Jendou a dvěma letci. Debatovalo se údajně o tom, jak získat zbraně. Nakonec se přešlo k nápadu pojmenovat organizaci. Křivku napadl název 9909, s čímž všichni souhlasili kromě Vágnera. Tvrdil, že velení této organizace nebude podléhat, protože má svoji organizaci, jejíž název ale neprozradil.

⁸⁶ Tamtéž, s. 17.

⁸⁷ Tamtéž, s. 19 a 21.

⁸⁸ Zdeněk Křivka (1927 - 2012). *Paměť národa* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/krivka-zdenek-1927-5>

V první polovině května 1948 byl opět Křivka ve Starobrněnském pivovaru, kde si přisedl k neznámému muži a začal s ním mluvit o běžných věcech. Postupně ale jejich debata dostala politický ráz. Neznámý muž (Karel Vágner) přes kapsu namířil na Křivku pistoli a podotkl, že při jakékoliv zmínce o něm jinde bude odstraněn.⁸⁹ Petr Křivka zjistil, že nespokojenost občanů je velká. Ze strachu ale málo kdo dokázal otevřít svá ústa a vydat slova hlasitého nesouhlasu.

V letních měsících 1948 navštívil Petr Křivka Antonína Ticháčka⁹⁰ ze Zarazic v jeho kanceláři výtopyň ČSD ve Veselí nad Moravou, který taktéž nesouhlasil se současnou politikou. Ticháček jej informoval, že již působí v tajné skupině na Uherskohradištsku. Dohodli se však na vzájemné spolupráci. Ticháček Křivku informoval, že je ve spojení s agentem,⁹¹ který byl pověřen jako spojka mezi skupinami v ČSR a zahraničím. Křivka tedy požádal o osobní kontakt s agentem.⁹²

O významu slova agent v dnešním podání bychom ale mohli diskutovat. Spíše se jednalo o prostého muže, který znal dobře pohraniční oblasti, a tak dokázal bez vysokého rizika překročit státní hranici.

První větší schůzka Křivkových přátel se konala ve zmíněném pivovaru, na kterou se dostavil Vágner, Šinkovský se dvěma vojíny, Janda s neznámým studentem. Cílem schůzky bylo zvolit si výbor, který se bude starat o organizaci po stránce finanční, organizační i propagační. Studenti měli zajistit stránku propagační a organizační.⁹³ Šinkovský měl získat další spolupracovníky a sledovat činnost funkcionářů KSČ. Křivka měl celé organizaci velet, ale s tím nesouhlasil Vágner, který chtěl vidět činy. Na poradě byla i rozdána krycí jména: Šinkovský = Pepek, Janda = Jan, Vágner = Karel a Křivka dostal krycí jméno až při další schůzce a to

---

⁸⁹ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 20

⁹⁰ Antonín Ticháček byl povoláním úředník v úctárně ČSD ve Veselí na Moravě. Byl ženatý s Aloisií rozenou Valentovou. Měli spolu dvě děti. Po převratu se rozhodl, že uteče do zahraničí, neboť za války bojoval na Západě. Na Západě se také seznámil s Křivkou. Přes Emila Ševčáka, autodopravce z Otrokovic, se seznámil se Štěpánem Gavendou, který jej měl převést přes hranice. Gavenda mu ale řekl, že pokud tu má rodinu a není pronásledován, tak čas na odchod ze země ještě nenastal. Ticháček tedy zůstal a krátce na to informoval Petra Křivku o možnosti útěku za hranice.

⁹¹ Štěpánem Gavendou

⁹² ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), inv. číslo: V-2669, s. 25

⁹³ BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLAŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvléle komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, s. 42. Studenti se často zapojovali do skupin s ilegální činností, které měly za úkol nejčastěji psát a roznášet letáky s protirežimním textem. Pokud byli studenti chyceni při této činnosti, byli nejen vyloučeni ze školy, ale byli taktéž nuceni pracovat v dělnických profesích.

Táta.⁹⁴

Krycí jména byla na schůzce opravdu rozdána. Místo schůzky potvrzuje hostinec, kam Petr Křivka chodil. Ovšem tvrzení o cíli schůzky, tedy zvolení výboru, zavání již pozdřením, že Křivkova skupina byla dobře sledována státní bezpečností. Schůze mohla mít spíše diskuzní charakter, kdy se jednotliví účastníci vyjadřovali k politickým událostem a navrhovali změny, které by bylo nutné učinit, aby opět zavládla svoboda a demokracie. Je celkem zajímavé, že schůzek v pivovaru se neúčastnil nikdo z úzké rodiny Petra Křivky.

Syn Petra Křivky Vladimír na začátku července 1948 uprchl ilegálně do zahraničí. Na začátku letních prázdnin odešel Vladimír pracovat někam do Čech. Za celou dobu o sobě nedal znát. Při zápisu na střední školu po něm rodiče začali pátrat. Paní Křivková se v Armádě spásy dozvěděla od nějaké paní,⁹⁵ že její milenec Jedlička utekl do zahraničí společně s Vladimírem. Podle posledních zpráv, které Křivka dostal, se nacházel ve Švédsku, kde našel práci v dolech. Přesto se ale rozhodl dále studovat techniku. Poté již další zprávy a dopisy nepřišly.⁹⁶

Opět se konala schůzka v pivovaru se Šinkovským, který sdělil, že navázal spojení se dvěma rotnými od leteckého pluku. Jejich jména byla Vašek⁹⁷ a Franta. Současně s nimi přivedl dva nejmenované vojáky. Protože Křivka důvěřoval Šinkovskému, že přivedl spolehlivé lidi, představil se letcům pravým jménem a svěřil se jim o jeho skupině. Oba letci přijeli prý z Olomouce a teď slouží v Brně.⁹⁸ Petr Křivka se bližší letců na nic nevyptával. Věřil jim. A to se později ukázalo jako osudová chyba.

Několik dní po schůzce údajně Křivka předal Jandovi automatickou pistoli se dvěma zásobníky a 110 kusy ostrých nábojů a automat značky Sten, ráže 9 mm, ev. č. 16197 s třemi zásobníky. Tyto zbraně si prý Křivka dovezl ze Západu. Co ale už vyšetřovatelé do Křivkového spisu nezaznamenali, bylo, jak by mohl zbraně přivést, když byl strážcem prezidenta, a tudíž podléhal přísnému dozoru bezpečnosti? Křivka jim měl zbraně údajně předat včetně zásobníků s náboji. Studenti si je pak měli odnést

---

⁹⁴ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 24.

⁹⁵ Burgrové

⁹⁶ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 17 a 29.

⁹⁷ Vašek později odešel do Prahy.

⁹⁸ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 27

v připravené aktovce pryč. Není o Petru Křivkovi ani známo, že by přechovával nějakou zbraň od druhé světové války.

Podobně jako studenti se o zbraně zajímal i Vágner. Vágner chtěl, aby spojka⁹⁹ ze zahraničí dopravila zbraně do ČSR k jednotlivým skupinám. Křivka přislíbil, že se spojky zeptá. Vágner byl znechucen, že s Křivkovou skupinou se těžce spolupracuje, zatímco studenti jsou mnohem aktivnější. Vágner usiloval o zvýšení agrese skupiny, Petr Křivka však nejevil zájem činit záškodnické akce. Je spíše pravděpodobné, že činnost skupiny nepřesáhla hranice debaty v hostinci.

V srpnu 1948 se Křivka setkal s Jaroslavem Pekárkem¹⁰⁰ z Brna. Vyměnili si názory o současné politické situaci země a shodli se na spolupráci. Pekárek Křivku informoval, že prostřednictvím JUDr. Jana Korejse z Rosic uprchli do zahraničí tři lidé.¹⁰¹ Po rozhovoru asi za 14 dní dostal Pekárek od zahraniční spojky zpravodajské dotazníky za účelem získávání zpráv pro zahraničí. Ani jeden dotazník ale nebyl dán Křivkovi.¹⁰² Petr Křivka tedy neměl co dočínění s dotazníky, ačkoliv později je na jeho hlavu svaleno obvinění, že dotazníky užíval.

Bylo důležité dokumenty (zejména dotazníky) někde uschovat. U Křivky v bytě by to bylo příliš nebezpečné. Proto navázal spojení s Olgou Keitlovou, bývalou členkou strany národněsocialistické, která mu uschování materiálu přislíbila.¹⁰³

Můžeme si povšimnout, že ačkoliv Křivka nedostal dotazníky vůbec do rukou, řešilo se jejich uschování, které nemělo být záměrně provedeno u Křivky. Vyšetřovatelé, kteří výpověď sepisovali, si asi neuvědomili, že dotazníky, které nebyly dány Křivkovi ani do rukou, nemohly být u něj ani uschovány.

Seznamování s novými lidmi pokračovalo i ve společnosti manželky Křivky. Růžena Křivková byla členkou Armády spásy. Přes ni se Petr Křivka seznámil

---

⁹⁹ BLÁHOVÁ, I., BLAŽEK L., BOŠTÍK M. a STARÁ T. *Jménem republiky!: osm případů zvláde komunistické justice*. Praha: 2015, s. 43. Ačkoliv byl přechod přes hranice trestný, existovali tzv. agenti chodci = spojky, kteří žili v pohraničí a tak dobře znali nestřežené cesty přes hranice. Osoby, které legálně nemohly odejít ze země, využívala těchto agentů. Mimo to, tyto spojky pracovaly i jako výzvědná služba, čili přenášely zprávy na obě strany hranice.

¹⁰⁰ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), inv. číslo: V-2669, s. 178. Jaroslav Pekárek byl povoláním hostinský. Asi v červenci 1948 byl účasten na připravovaném útěku Jaroslava Smolínského, Žofie Lichnovské a Jaroslava Černého do zahraničí. Utíkajícím poskytl ve svých restauračních prostorech úkryt.

¹⁰¹ Jednalo se o Jaroslava Černého, Žofii Lichnovskou a Jaroslava Smolínského. Všichni byli z Brna.

¹⁰² ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), inv. číslo: V-2669, s. 25 a 31.

¹⁰³ Tamtéž, s. 34

s Terezií Krůlovou. Chtěl s ní navázat spojení, protože zjistil, že i ona už dokázala přes nějakou spojku převést někoho do zahraničí.¹⁰⁴

Protože si Petr Křivka byl vědom, jak těžké chvíle zažívají rodiny bez mužů, kteří se dostali do vězení kvůli nesouhlasu se stávajícím režimem, žádal po Terezií Krůlové, zda by mohla dělat „zabezpečovací“ spojku. Petr Křivka chtěl pomoci poškozeným rodinám, a tak potřeboval vhodnou osobu, která by jim dodávala alespoň potraviny, aby bylo finančně alespoň trošku ulehčeno rodině.

Z dnešního úhlu pohledu to můžeme hodnotit, jako činnost, která se zdá být samozřejmostí. Ovšem v té době, to bylo Terezií Krůlové počítáno jako přítěžující okolnost při pozdějším vyneseném rozsudku. A podobně i Petru Křivkovi, který ji prý podle obžaloby k činnosti navedl.

Na konci září se Křivka setkal s Ticháčkem a debatovali o současné situaci ve skupině. Mezi oběma byla dohodnuta spojka, kterou měl dělat Franta letec. Kdyby ale tušili, že Franta letec je nasazený agent Státní bezpečnosti, jistě by nikdy svoji důvěru do něj nevložili.

Podle vyšetřovacího spisu asi ve 2. polovině listopadu 1948 měl Křivka řadu spolupracovníků, jak v Brně, v Kobyli¹⁰⁵ či Hodoníně, tak prostřednictvím Ticháčka v okrese uhersko-hradištském. V tom čase taktéž odjel do Bratislavy, kde získal dalšího spolupracovníka.¹⁰⁶

Na konci listopadu 1948 zapojil Křivka do své organizace také svého synovce Františka Křivku ml. z Jihlavy, který měl budovat skupinu v jihlavském kraji. Druhý synovec Zdeněk Křivka z Brna měl vykonávat funkci spojky mezi Brnem a Jihlavou. O možnosti zapojit se do skupiny řekl: „*Jakmile jsem se dozvěděl o existenci protistátní skupiny, neváhal jsem a okamžitě jsem se zapojil.*“¹⁰⁷

Od 1. ledna 1949 odešel Petr Křivka do zasloužené penze.¹⁰⁸ Na počátku roku 1949 začal Křivka konat mnoho schůzek mezi členy a vedoucími jednotlivých skupin. Jeho zeť Oldřich Jedlička z Brna jej informoval, že v Sokolově taktéž

---

¹⁰⁴ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), inv. číslo: V-2669, s. 36.

¹⁰⁵ Antonín Lišák a Augustin Topinka, oba z Kobyli na Moravě měli údajně budovat skupiny v Kobyli.

¹⁰⁶ Novým spolupracovníkem měl být Theodor Benda. Benda dostal údajně za úkol vybudovat v Bratislavě protistátní skupinu, která měla být Křivkovi podřízena. Je ale více pravděpodobné, že ho Petr Křivka informoval o své skupině v Brně, která se schází v hostinci a diskutuje o politické situaci.

¹⁰⁷ Zdeněk Křivka (1927 - 2012). *Paměť národa* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/krivka-zdenek-1927-55>

¹⁰⁸ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 16.

existuje odbojová skupina, se kterou Jedlička spolupracuje. Jestli skupina v Sokolově měla podobný charakter, jako Křivkova je těžké posoudit. Je zřejmé, že se Křivka scházel se svými přáteli dosti často, čehož později zneužili vyšetřovatelé.

Na začátku února 1949 navštívil Petra Křivku bratr Antonín Křivka z Kobylí, který z obavy před zatčení, se dočasně schovával u Petra, později byl odeslán s Jedličkou do Sokolova. Netrvalo to ale dlouho a Antonín Křivka se vrátil domů, když zjistil, že bezpečnostní orgány po něm nepátrají.

Sám Petr Křivka si zakoupil údajně od neznámého muže automatickou pistoli značky Duo, ráže 6.35 mm, s výrobním číslem 152290 za účelem obrany pro případ, že by byl stíhán bezpečnostními orgány, jak sám také přiznal. Při zatčení mu byla pistole zabavena.

Franta letec měl vykonávat mezi brněnskou a hradišťskou skupinou funkci spojky. Díky Frantovi se sešel Křivka se zahraničním agentem cizí zpravodajské služby Willim a jeho spolupracovníkem Tomym. Petr Křivka blíže nezjišťoval totožnost Williho a Tomyho. Pánové se mu ani blíže nepředstavili, ale měli obrovskou chuť se zapojit do organizace a být nepostradatelnými členy.

Kolem 15. dubna 1949 navštívil Křivka s Frantou v Zarazicích Ticháčka, který mu podal zprávu, že ve skupině mají již organizován větší počet osob se zbraněmi. Nabízí se ale otázka, odkud tyto zbraně získali? Při této příležitosti měl Křivka převzít od Ticháčka cyklostylovou blánu, na níž byl napsán text ilegálního letáku, v němž se žádalo o vypsání nových voleb v ČSR. Nechal tyto letáky prý rozmnožit. Bylo rozhodnuto, že letáky rozšíří Křivkova skupina na západní Moravě, Ticháčková skupina na východní Moravě. Letáky měly být odeslány jednotlivci na velvyslanectví USA k výročí narozenin bývalého presidenta Beneše.

V květnu 1949 byla svolána schůzka v restauraci na Piavě v Jundrově. Dostavili se všichni hlavní členové organizace. Ve své výpovědi Křivka uvádí, že finance měly být zajištěny paděláním bankovek, které poté měly být umístěny do kapes studentů, aby ošuntěly, a tak nebylo poznat padělku. K odstranění lidí mělo dojít pomocí tyfové bakterie, umístěné do jídla nepohodlné osobě na návrh JUDr. Korejse. Franta – letec měl tyto jedy zajistit. Janda měl vytisknout ilegální letáky s názvem Občané Československé republiky a rozeslat je občanům poštou. Tady už ale můžeme spatřit několik nejasností.

Odkud Franta letec mohl získat tyfové bakterie? Jak by mohl tak charakterní člověk jako Petr Křivka nechat padělat bankovky, vydávat je za pravé a nutit studenty

k trestné činnosti? Navíc k osobě JUDr. Korejse mohlo být připsáno jakékoliv obvinění, protože při pozdějším zatčení byl umučen k smrti. Pak už by stačilo jen Petra Křivku přinutit lživé obvinění přečíst a podepsat.

Janda byl počátkem června zatčen. Křivkovi to oznámil jeden z Jandových kamarádů. Přesný důvod zatčení nikdo nevěděl, ale bylo dost pravděpodobné, že to bylo na základě účasti na demonstraci na náměstí Rudé armády.¹⁰⁹

Schůzka s Tomym a Willim počátkem června byla pro Křivku celkem překvapivá. Oba zmínění měli odjet do zahraničí a pravomoci předali nějakému šoferovi Jaroslavu s tím, že má podporovat Frantu – letce.¹¹⁰ Tomy ani Willi neměli potřebu se s Petrem Křivkou sdílet o důvodu jejich náhlého odjezdu. Důrazně mu ale slíbili, že v zahraničí zajistí zbraně, které budou dopraveny do státu.

Šinkovský předal Křivkovi seznam stanic SNB v Brně se jmény velitelů, kde uvedl i politickou spolehlivost. Byl zhotoven plánek Zbrojovky v Brně-Zábrdovicích s označením objektů skladiště zbraní. V plánu bylo prý taktéž poznačeno, kudy se do budovy má vejít, a taktéž byly zaznačeny postranní východy. Do továrny se mělo vniknout některým z bočních vchodů a poté odcizit zbraně. Plánek měl být předán Frantovi letcovi, který jej měl doručit Tomymu. Oba záhadní pánové spolu dobře spolupracovali a ve skupině pravděpodobně nejevili známky žádného podezření. Byli to zejména oni, kteří se urputně snažili zajistit skupině zbraně.

Po 20. červnu přišel pro Křivku Franta letec, aby šli společně na schůzku s Willim. Křivka byl odvezen do lesa u Rosic a také přivezen zpět. Willi se vrátil zpět ze zahraničí a chtěl, aby se sešli všichni členové skupiny v nějaké vesnici. Petr Křivka dostal od něj pistoli, ráže 6.35 mm, kterou pak předal Frantovi letcovi.

Willi na Křivku apeloval, aby jednotliví členové skupiny zajistili případné úkryty pro parašutisty. Schůzka se skupinou se ale nekonala z důvodu komunikačního šumu.¹¹¹

Počátkem července¹¹² 1949 přivedl Ticháček Křivkovi dalšího spolupracovníka Arnošta Fliegera z Veselí nad Moravou. Flieger byl přiveden na návrh Franty letce. Franta letec měl za úkol převést Fliegera k partyzánům, který vše

---

¹⁰⁹ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 107.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 111.

¹¹¹ Tamtéž, s. 116.

¹¹² Srovnej, viz ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 117.

dohodl a také provedl.¹¹³ Brzy poté se sešel Křivka s Františkem Vršťalou z Prahy na Lidické ulici v Brně.

Vršťala dovezl z Prahy do Brna fotbalisty autobusem. Vršťala, Ticháček, Křivka i Flieger si sedli do autobusu a začala diskuze. Ze spisu Ticháčka můžeme odhadovat, co se odehrálo: „*Koncem května nebo začátkem června 1949 v době, kdy se v Brně hrál zápas Praha-Brno, dostal jsem z Prahy od Vršťaly telegram, abych na tento zápas přijel, že se na hřišti sejdem. V uvedenou neděli jsem ráno přijel do Brna ke Křivkovi, se kterým jsem šel odpoledne na zápas a u hotelu Slavia jsem se sešel s Vršťalou, jak bylo domluveno. Fotbalový zápas se pro déšť nekonal a usedli jsme proto do pražského autobusu. Přítomen byl i Křivka a vyprávěl Vršťalovi o tom, že je členem ilegálního hnutí v Brně, jak je toto hnutí organizované a že připravují převrat v ČSR. K tomu, že by rádi získali spojení s Prahou. Vršťala prohlásil, že v Praze se již také ilegálně pracuje, on sám že je zapojen a souhlasí s tím, aby pražská skupina navázala na brněnskou. Přitom nám odevzdal modré čtyřhranné odznaky, o kterých prohlásil, že jsme jediní, kteří je na Moravě budou nosit a že jsou to odznaky, se kterými když přijdeme do Prahy, poznají členové jejich ilegálního hnutí, že jsme rovněž jejich spolupracovníky.*“¹¹⁴

Rozhovor potvrzuje i výpověď Fliegra: „*Vršťala předal Křivkovi tři kusy odznaků, modré pole se zlatým křížem*¹¹⁵ *a řekl mu, že to bude poznávacím znamením pro ilegální pracovníky, které bude v budoucnu Křivka za Vršťalou do Prahy posílati. Jinak bez těchto odznaků nikoho nepřijmeme Vršťala vytkl Křivkovi, že mu tam s Ticháčkem poslal nějakého Frantu – letce, který jej vzbouřil v nočních hodinách, ale že s ním o ničem nejednal, jelikož mu nedůvěřoval. Křivka žádal Vršťalu, zda ví o nějakém bezpečném ilegálním přechodu státních hranic, neboť potřebuje dostati ilegálně do zahraničí jednoho dr. Korejse. Vršťala, řekl Křivkovi, aby za ním někoho během 10 dní poslal, neb aby poslal přímo samotného Korejse, že uvidí, co se dá dělat.*“¹¹⁶

Podle spisu měl Křivka v organizaci postupovat po vzoru vojenském. Začal vydávat písemné rozkazy. Vojenský rozkaz č. 1 zněl: Velitelé dílčích skupin měli v každé obci organizovat přepadové jednotky. Rozkaz byl podepisován jménem Táta.

---

¹¹³ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 118.

¹¹⁴ ABS. Fond: SÚMV, Vršťala a spol. (operativní podsvazek), inv. číslo: V-5580, s. 53

¹¹⁵ Letecké spínací odznaky koupil Šíkl v Anglii a poslal do Prahy a to v počtu čtyř kusů.

¹¹⁶ ABS. Fond: SÚMV, Vršťala a spol. (operativní podsvazek), inv. číslo: V-5580, s. 54

V rozkaze prý chtěl rozvést 12 bodů. Jednotlivé body se měly týkat rozdělení organizace: zásobovací, finanční, organizační, ubytovací, dopravní, výzvědná služba, výzbroj, protišpionážní služba, lékařská služba, sociální, zpravodajská služba a podnikový referent, který měl mít na starost sledování činností ilegálních pracovníků. Rozkaz taktéž měl obsahovat, aby spolupracovníci v případě potřeby schovali parašutisty do bezpečných úkrytů.¹¹⁷

Vyšetřovatelé si dali záležet, aby využili vojenského postavení Petra Křivky ve svůj prospěch. Navíc se jednalo o vojáka ze Západu. Na druhou stranu ale opomněli, že se jeho charakter rozchází s výše uvedenými tvrzeními. I když nesouhlasil s komunistickým režimem, nikdy by nedovolil, aby došlo ke krveprolití.

Flieger, který se v lese skrýval před policií, požadoval od Křivky zbraň k osobní bezpečnosti. Křivka mu předal zbraň od studentské skupiny – pistol a samopal.¹¹⁸ Křivka s Pekárkem a Fliegerem opatřili větší počet úkrytů pro osoby, jež byly stíhány bezpečnostními orgány.

Tomy chtěl získat nějaké trhaviny. Křivka navrhl, že by se mohl zeptat zetě Oldřicha Jedličky,¹¹⁹ který pracoval v tunelu na trati mezi Adamovem a Bílovicemi. Jedlička potvrdil, že by se opravdu daly trhaviny odcizit. Během asi 5 dní skutečně odcizili 5 kg dynamitu a ukryli ho u Pekárka. Na další den byl už dynamit ukryt ve skladišti zbraní v lese.¹²⁰

V srpnu 1949 Křivka vydal rozkaz č. 2.¹²¹ V textu vyzývá jednotlivé velitele skupin, aby nahlásili do určité doby osoby, kde by mohli být ukryti parašutisté. Dále jaká byla potřeba zbraní v jednotlivých okresech a pokyny pro podávání zpráv z jednotlivých okresů o státních příslušnících SNB, Stb, československé armády atd.

---

¹¹⁷ ABS. Fond: SÚMV, Vršťála a spol. (operativní podsvazek), inv. číslo: V-5580, s. 123

¹¹⁸ Tamtéž, s. 125

¹¹⁹ *OLDŘICH JEDLIČKA (1922)* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/vzdelavaci-projekt-pamet-a-dejiny-totalitnich-rezimu/pametnici-protikomunistickeho-odboje-a-odporu/oldrich-jedlicka/> Ještě před nacistickou okupací zbytku Československa v březnu 1939 odešel z Bořetic do Brna, kde vystudoval dvouletou odbornou pokračovací školu. Přes známost s Růžnou Křivkovou se seznámil s jejím otcem Petrem Křivkou, bývalým legionářem a národním socialistou. V prosinci 1946 se Oldřich Jedlička se svojí snoubenkou Růžnou Křivkovou oženil, vstoupil do státních služeb jako zaměstnanec ČSD a postupně vystřídal několik železničních stanic na různých místech Československa. Po převzetí moci komunisty v únoru 1948 začal Jedličkův tchán Petr Křivka většinou z čl. vojáků bojujících za války na západní frontě budovat ilegální vojenskou skupinu označenou jako 9909. Do protirežimní činnosti zasvětil i svého zetě, který tehdy působil v Sokolově. Zde se mu podařilo navázat kontakt s další odbojovou skupinou. Nakonec opustil zaměstnání u ČSD a na svou žádost přestoupil do výroby – stal se tunelářem v tunelu v Babicích. Získal tak mj. přístup ke skladišti výbušnin, část z nich se mu také podařilo odcizit.

¹²⁰ ABS. Fond: SÚMV, Vršťála a spol. (operativní podsvazek), inv. číslo: V-5580, s. 129

¹²¹ Byl napsán v 5 kusech, z toho 3 předal Topinkovi v Kobylí, který měl rozkaz dále rozšířit.

Opět byl rozkaz podepsán Táta.

Kolem 15. srpna 1949 sešel se Křivka s Marií Pekárkovou¹²² z Brna a kpt. Willim ve starém opuštěném mlýně, poblíž obce Vickova, okr. Tišnov. Původně měla jet na schůzku Krůlová místo Pekárkové, ale nechtěla čekat na opravu prasklé pneumatiky, tak jednoduše odešla domů a Křivka zavolał Pekárkovou. V blízkosti skladu zbraní na ně čekal neznámý partyzán, který je dovedl k Willimu.

Willi jim ukázal větší počet zbraní – samopaly, pušky, granáty, dva kulomety, několik set nábojů různých ráží, velkou lékárníčku s příslušenstvím k poskytnutí první pomoci, asi 5 kg dynamitu atd. Byly zde také uloženy písemnosti buď v originálech, nebo kopiích.¹²³ Odkud se najednou vzalo tak velké množství zbraní? Willi v této věci nikdy nebyl sdílný.

Po prohlídce zbraní šel Křivka s Pekárkovou v doprovodu partyzána do jedné chaty. Konečně přišel Willi, který zapnul velkou baterku, takže chatu osvětil. Pak zapnul gramofon a přehrál několik desek na ukrácení dlouhé chvíle. Začali popíjet víno a během toho rozebírali politickou mezinárodní situaci.

V pondělí 15. srpna 1949 kolem sedmé hodiny ranní přišel do bytu Křivky Ticháček, který zjistil, že mu hrozí zatčení a žádal pomoc od Křivky. Potřeboval přejít k partyzánů.¹²⁴ Ještě dne 16. srpna 1949 odeslal Křivka Frantu, aby informoval skupinu hradištskou, prostřednictvím Zdeňka Křivky, nechal vyrozumět Františka Křivku v Jihlavě, načež Petr Křivka odjel osobně do Břeclavi, kde požádal kamaráda, aby na schůzku do Bučovic vyslal velitele tamní skupiny.¹²⁵

4. 4 ZATČEN NA MÝTINĚ

Ještě 15. srpna proběhla porada mezi Ticháčkem, Fliegerem, Křivkou, Pekárkem, Frantou letcem a pár dalšími muži. Rozhodli se, že do Bučovic vyšlou hlídky kvůli zvýšenému nebezpečí. Dne 17. srpna 1949 vyslal Křivka Fliegera se vzkazem ke Krůlové, aby připravila potraviny a potřeby pro první pomoc. Nevěděl, čeho se bude schůzka týkat. Willi nikdy Petra Křivku o ničem blíže neinformoval.

---

¹²² Manželka Jaroslava Pekárka. Byla viněna, že přebrala od Ticháčka lahvičku s jedem do úschovy, kdy údajně věděla, že se má sloužit k násilnému odstraňování osob. Mino jiné byla seznámena se skupinou Petra Křivky, ke které se taktéž připojila.

¹²³ ABS. Fond: SÚMV, Vršťala a spol. (operativní podsvazek), inv. číslo: V-5580, s. 155.

¹²⁴ Tamtéž, s. 158.

¹²⁵ Tamtéž, s. 157.

Kolem 21:00 přijel šofér Jaroslav, který odvezl Pekárka, Křivku a Fliegera. Ticháčka nechali doma. Informoval je také o tom, že schůzka s Willim nebude v hotelu, kde je budou čekat ostatní spolupracovníci z Uherského Hradiště, ale za Bučovicemi v lese v nějaké hájovně. Tam se budou muset dostat pěšky.

Uvedeného dne večer odjel Křivka s Fliegerem a Pekárkem do Bučovic, kde v restauraci u Bergru se sešlo asi 15 členů skupiny. Namátkou byli přítomni: Ing. Novák, stavitel Matuš, Hauptman, nějaký mladík z Uherského Hradiště, Šťastný z Kobylí, Rod z Břeclavi, František Křivka z Jihlavy a další. Z hostince byli členové postupně nenápadně odvázeni autem na schůzku do lesa v katastru obce Nesovice, kde mělo dojít k jednání.¹²⁶

Odjela první skupina, za ní odjela druhá skupina tvořená Hauptmanem, Ing. Novákem, stavitel Matušem. Třetí skupinu tvořil Křivka, Flieger a Pekárek. V poslední skupině měl být Willi a někdo další. Bylo zajímavé, že Franta letec se na schůzku nedostavil a ani se neomluvil¹²⁷

Bylo domluveno, že je šofér Jaroslav vysadí u lesa a ujme se jich partyzán, který je odvede do hájovny. Poznávací a ověřovací znamení mělo být heslo „Praha – Puška“. Auto zajelo v lese na kopci na bok. Skupinka Křivky vystoupila a šofér odjel. Ihned ale byli vyzváni, aby dali ruce nahoru. Hlásili se hned heslem „Praha“. Ale marně. Rozsvítily se reflektory a skupina byla rychle spoutána a odvezena do lesa do autobusu. V autobuse už seděly spoutané předchozí skupiny. Křivka měl klobouk na hlavě, takže přes něj ani ve tmě neviděl, kdo v autobuse přesně sedí. Zanedlouho uslyšel střelbu, a tak se domníval, že došlo k přestřelce mezi šoférem Jaroslavem, který vezl poslední skupinu s Willim a příslušníky SNB. Autobus pak odvezl všechny přítomné do Brna, kde byli dáni do vazby.¹²⁸

Kapitánu Willimu a jeho spolupracovníkům se podařilo utéci. Albert Hauptmann výstřelem z automatické pistole zranil jednoho z bezpečnostních orgánů. Jaroslav Pekárek byl taktéž zatčen.

Při osobní prohlídce Petra Křivky byl zabaven průkaz Československé obce dobrovolců 1918-1919, železniční průkaz 525145, pět listů instrukcí pro odboj, 1 275

---

¹²⁶ ABS. Fond: SÚMV, Vršťala a spol. (operativní podsvazek), inv. číslo: V-5580, s. 163

¹²⁷ Tamtéž, s. 164

¹²⁸ Tamtéž, s. 164

Kčs, kapesní hodinky Rosskopf, brýle a také pistole¹²⁹ DUO s výrobním číslem 152290, ráže 6.35 mm, se zásobníkem a 6 náboji.¹³⁰

5. VYKONSTRUOVANÝ POLITICKÝ PROCES

Jeden z hlavních smyslů konaných politický procesů není jen ospravedlnit vlastní konání, ukázat svou moc. Jde především o potlačení nebo úplné zastavení jakékoliv formy odporu. Každý odpůrce, který se staví proti komunistické moci, musí být zničen. Opozice nesmí existovat. To je nutné dostatečně zdůraznit, a tak i psychologicky zapůsobit pomocí těchto procesů na veřejnost. Otupit společnost, vyvolat lhostejnost, strach a obavy o vlastní život, přejít do pasivity, to je cílem.¹³¹ Jsou ale i lidé, kteří se ani v těžkých chvílích nenechají zastrašit. Mezi tak výjimečně statečné lidi patří také Petr Křivka.

5.1 OBVINĚN

Téměř ihned po zatčení byl vydán příkaz k domovní prohlídce v Novém Lískovci, ulici Zoubkova č. 10.¹³² Dne 20. srpna 1949 byla v bytě Křivky za přítomnosti jeho ženy Růženy a dcery Růženy Jedličkové provedena prohlídka. Byly nalezeny různé písemnosti, cestovní pas Křivky.¹³³

Státní bezpečnost celou dobu činnost skupiny sledovala. Bez toho, aby to Petr Křivka tušil, byli do skupiny nastrčeni tajní agenti, kteří měli krycí jména. Jedním z nich byl Tomy, další Willy nebo Franta letec. Státní bezpečnost celou akci vedla pod krycím názvem Akce Tábor. Těžko říci či popsat, jak se asi Petr Křivka musel v danou chvíli cítit, když zjistil jména zrádců. Celou dobu při něm „věrně“ stáli, dokud neukázali svoji pravou tvář.

Po nalezení písemností a důkladném podrobném výslechu se Petr Křivka mohl jen stěžít bránit. Není nic překvapivého, že vyšetřovatelé se snažili všemi

---

¹²⁹ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 27. Pistoli koupil od neznámého muže, kterého potkal náhodně v malé restauraci za hotelem Jakše. Muž pistoli prodával z finančních důvodů. Křivka ji odkoupil za 600 Kčs.

¹³⁰ Tamtéž, s. 16.

¹³¹ BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLAŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvláde komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, s. 33.

¹³² ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, s. 3.

¹³³ Tamtéž, s. 3.

prostředky donutit jej k přiznání podle jejich scénáře.

Z vyšetřovacího spisu Petra Křivky z Archivu bezpečnostních složek, byla zaznamenána jeho výpověď, jak velká měla být jeho skupina: „*Získám v různých okresech, na vesnicích spolehlivé občany, kteří by vybudovali samostatné skupinky. Tyto skupinky měly mít okresní vedoucí, kteří by pak podléhali krajskému vedoucímu, jenž měl být v Brně. Později jsem chtěl ilegální skupiny rozšířit v Čechách i na Slovensku... Z počátku jsem chtěl za pomoci ilegálních skupin informovat obyvatelstvo o nesprávnosti politiky dnešní vlády a později jsem chtěl vyvolat v menších městech demonstrace, čímž jsem předpokládal donutit vládu ke změně své politiky.*“¹³⁴

Je samozřejmě nutné dívat se na výpovědi Petra Křivky z jeho spisu s rezervou. Člověk, který je mučen a nucen přiznat i nepravdu pro záchranu života, skutečnou pravdu i nechtěně zkreslí. Následující Křivkova výpověď je toho důkazem: „*...z počátku jsem chtěl vybudovat ilegální organizaci za účelem zamezení dalšího znárodňování. Tato organizace měla pobuřovat lid a vytvořit náladu k demonstracím proti vládě. Později jsem se rozhodl, že vybuduji takovou organizaci, která by se připravovala k ozbrojenému povstání a svržení dnešního lidově demokratického zřízení. Za tím účelem jsem navázal spojení se zahraničím, odkud jsem dostával další instrukce pro protistátní činnost.*“¹³⁵

Je zajímavé, že ne ve všech protokolech Křivky je jeho vlastnoruční podpis, na rozdíl od ostatních jeho spolupracovníků, kteří se taktéž měli účastnit odboje.

Při podrobnějším zkoumání se Petr Křivka skutečně scházel v brněnských hostincích s přáteli. Je ale nutné podotknout, že ačkoliv se scházel s lidmi a diskutoval s nimi o politické situaci, je běžné, že každý má svůj názor na danou situaci, jenž prezentuje. Záznamy ze spisu se značně rozcházejí s charakterem Petra Křivky.

Petr Křivka byl považován za příkladu hodného muže s ryzím charakterem. Nejenže dokázal v těžkých časech podat přátelům pomocnou ruku, ale také byl schopen zachovat demokratické smýšlení v každé době. Je proto velmi pochybné tvrdit, že by se Křivkova organizace rozrostla do takové šíře a hloubky, aby dokázala a vůbec měla záměr svrhnout tehdejší politické zřízení. Projev nesouhlasu

---

¹³⁴ ABS. Fond: SÚMV, sbírka: Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Mapa osoby v prozatímní vazbě, inv. číslo: V-2669, nestránkováno.

¹³⁵ Tamtéž.

neznamená hned svržení vládnoucí moci, jak je prezentováno ve spisech Státní bezpečnosti.

Je nutné poukázat, že nejen Křivkovy výpovědi trpí šablonovitostí. Vyšetřovatel si kladl za úkol naučit vyšetřovaného takové formulace, aby dostatečně vystihovaly trestnou činnost.¹³⁶ Ve spise proto často najdeme formulace jako ilegální skupina, můj nepřátelský vztah a další.

5. 2 VYSLÝCHÁN, MUČEN, ALE NEZLOMEN

Proces byl v rámci náročnosti co do počtu osob rozdělen do mnoha skupin. V samotném procesu s Křivkou vystupovalo více jak sto osob.

Dne 23. srpna 1949 byl Petr Křivka předveden před vyšetřovatele. Političtí vězni, kteří zažili jak německé gestapo za protektorátu, tak Státní bezpečnost za komunistů mohli celkem objektivně srovnávat. Většina se shoduje, že je to velmi těžké posoudit. Pokud se ale měli rozhodnout, tak výsledky byly mnohem horší Státní bezpečností než gestapem.¹³⁷

Ve vyšetřovatelských spisech se o podrobnostech výsledku nedozvíme. Natož, aby byly vůbec zaznamenány známky fyzického násilí na vyslychaném. Je ale obecně známo, že tvrdý dlouhodobý psychický nátlak, nepřetržité dlouhé výsledky, otázkové protokoly a metody jejich vypracování se v praxi velmi dobře osvědčily. Pokud měl být obviněný odsouzen za trestné jednání, popřípadě mu prokázat vinu, bylo nutné ho donutit k doznání a udělat z něj aktivně neodporujícího účastníka procesu.¹³⁸

Zdeněk Křivka vypráví o jeho výsledku: *„Na stole už ležela složka Zdeněk Křivka. Aniž se mě na cokoliv zeptal, začal mě mlátit pěstí. Pak mi poručil, abych si klekl na židli tak, že mi nohy dozadu trčely otvorem. Musel jsem natáhnout ruce a na ně mi dal tužku. Zkuste si, jak dlouho trvá, než vám ruce umdlí a tužka sklouzne. Vždycky když mi spadla, dostal jsem facku jak barák, až jsem se svalil i s židlí. Trvalo*

---

¹³⁶ BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLAŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvěle komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, s. 53.

¹³⁷ KŘIVKA, Zdeněk. *Komunismus ve dvacátém století očima jeho obětí: studijní doplňková literatura pro novodobé dějiny*. 2. rozš. vyd. Praha: Konfederace politických vězňů ČR, 2009, s. 73.

¹³⁸ BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLAŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvěle komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015, s. 55-56.

to asi týden, než se sepsal protokol.“¹³⁹ Těžko si můžeme představit, jak probíhal výslech Petra Křivky.

Křivkův syn Vladimír ve svých vzpomínkách na otce píše: „*Otcův úděl ve vězení byl velmi krutý. Mučili jej bitím, hladem, zimou, neustálými výslechy, vytloukli mu zuby. Plný oteklín a modřin neprozradil ani slovo. Pro další potupu jej přivedli před jeho pluk, kde mu strhli jeho vyznamenání, hodnost, uniforma byla roztrhána a pošlapána.*“¹⁴⁰

Ani užití psychického a fyzického násilí ve snaze získat doznání Petra Křivky ho tak jednoduše nezlomilo. Byl to srdcem pevný voják, který se zúčastnil obou válek a měl mnohé zkušenosti. Pro vyšetřovatele byl tvrdým ořechem. Snažili se jej donutit k doznání, zlomit. Navíc s jeho osobou vyšetřovatelé spojovali také jiné soudní případy, aby tak získali obvinění na nepohodlné lidi.

5. 3 SOUDNÍ PROCES JAKO TRAGICKÁ KOMEDIE

Státní prokurátor v Brně podal žalobu dne 30. října 1950 na Petra Křivku, Viktora Mezulánika, Miloslava Stříteckého, Karla Urbana, Josefa Balatku, Josefa Šinkovského, Karla Svobodu, Karla Pohanku, Bohumila Dobrovodského, Vítězslava Skotáka, Jana Filipiho, Antonína Čoupka, Ing. Vladimíra Vintra, Ing. Ivana Georgieva Popova, Josefa Malého, Vlastu Jurišičovou, Oldřišku Keithovou, Jaroslava Plotěného, Viléma Vlasáka, Karla Wágnera, Miloslava Dostála a Zdeňka Tůmu. V žalobě se píše, že od února 1948 do léta 1949 se výše zmiňovaní stali buď zakladateli, nebo členy organizace, která spolupracovala se špióny ze zahraničí. Organizace s názvem 9909¹⁴¹ měla prý pořádat teroristické akce, vydávat falešné bankovky, získat zbraně k boji a odstranění vedoucích činitelů a připravit puč. Organizace požadovala přijetí Marshallova plánu a chtěla vytvořit dvě politické strany bez komunistů.¹⁴²

S delším časovým odstupem se může zdát až úsměvné, jak různorodé

---

¹³⁹ Zdeněk Křivka (1927 - 2012). *Paměť národa* [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.pametnaroda.cz/story/krivka-zdenek-1927-55>

¹⁴⁰ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 439.

¹⁴¹ ABS. Fond: SÚMV, Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení) Žaloba a rozsudek, inv. číslo: V-2669, s. 4. Organizace se později pro vnitřní styk přejmenovala na Stříbrnou lišku později na ÚVO (Ústřední velitelství odboje).

¹⁴² Tamtéž, s. 3-4.

obvinění bylo na tuto skupinu podáno. O skupině Petra Křivky je známo, že se často scházela v hostincích. Je proto možné, že diskutovala na téma přijetí Marshallova plánu nebo o politických stranách ve vládě. Je ovšem velká pravděpodobnost, že diskuze nepřesáhla stěny hostince. Tvrzení o teroristických akcích je velmi odvážné. Skupina opravdu získala zbraně díky agentům státní bezpečnosti. Je velkou otázkou, jestli Křivka vůbec tušil, kolik zbraní a munice se ve skladu přesně ukrývá. Navíc Petr Křivka nechtěl žádné krveprolití, kterého už tak dost zažil ve válkách.

Znění obžaloby bylo pro Křivku jako zakladatele o to horší. Státní prokurátor tvrdil, že: „*Nejdříve chtěl založit protistátní organizaci, která by vyvíjela podvratnou činnost ve formě veřejných demonstrací. Když zjistil, že touto cestou nemá naději na úspěch, rozhodl se vytvořit organizaci, která by připravila ozbrojené povstání.*“¹⁴³

Údajně dokázal vytvořit tak velkou organizaci, že kromě Moravy zasahovala do Čech (Praha, Sokolov, Mělník) i na Slovensko (Bratislava, Myjava) a dosah měla mít až po Košice. Mimo vyzvědačské činnosti a neustálého spojení ze zahraničím se podílel i na převodu lidí přes hranice. Proti takovému obvinění bylo těžké se hájit. Petr Křivka měl skutečně téměř všude dobré přátele. Byl oblíbeným charakterním člověkem s dobrým srdcem. Pokud s kýmkoliv mluvil o politické situaci, už se tak v očích vyšetřovatelů dopustil viny.

Jako přitěžující okolnost mu byla kladena i údajná nabídka Haně Benešové pro ilegální přechod za hranice. Co je na tom pravdy se ale nepodařilo dohledat.

Byl vůdcem celé organizace, a protože skupina byla už příliš rozrostlá, zvolil si spolehlivé zástupce, jimž vydával příkazy. Rozhodl se prý, že k povstání dojde na jaře roku 1950.¹⁴⁴ Proto byl za tuto činnost obviněn zejména z velezrady. Jedno ze svědectví, které se dochovalo ze soudní síně, kde probíhal proces s Petrem Křivkou, říká: „*Když tam seděli v řadě vedle sebe, spoluobžalovaný Slávek Skopal si všiml, že strýc nemá boty, ale jen papuče. Očima mu naznačil, proč má papuče? Strýc to pochopil a vytáhl jednu nohu. Všechny nehty na noze měl strhaný. Byla to strašlivá, krutá a bezohledná temná doba.*“¹⁴⁵

---

¹⁴³ ABS. Fond: SÚMV, Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Žaloba a rozsudek, inv. číslo: V-2669, s. 4.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 4-7.

¹⁴⁵ „*Z vašich žen naděláme kurvy a děti vychováme v útulcích,*“ slyšel Zdeněk Křivka od dozorce [online]. [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/z-vasich-zen-nadelame-kurvy-a-deti-vychovame-v-utulcich-slysel-zdenek-krivka-od-dozorce-g5g-/pribehy-20-stoleti.aspx?c=A160312_193751_pribehy-20-stoleti_sij

Státní soud v Brně po hlavním líčení konaném ve dnech 20. – 22. února 1951 uznal v přítomnosti obviněných, že dne 23. února 1951 právem obviněný Petr Křivka a jeho další spolupracovníci jsou vinní ve všech bodech. Navíc konkrétně ke Křivkovi (a pár dalším jeho spolupracovníkům) se ještě vztahuje vina, že údajně: „...*Se spojili s osobami k vyzvídání státního tajemství v úmyslu vyzradit je cizí moci.... a jednak cizí moci přímo nebo nepřímo vyzradili a vešli jednak ve styk přímý a jednak ve styk nepřímý s cizí moci.*“¹⁴⁶

Člověk v dnešní době kroutí nad smyšleným, nepravdivým obviněním jen hlavou. V době Petra Křivky to ale byly v očích komunistů tresty hodné příkladného odsouzení. A tak se i stalo.

5. 4 ODSOUZEN A POPRAVEN

Syn Vladimír o soudním procesu napsal: „*Soudní proces Petra Křivky byl tragickou komedií. Ze soudního líčení vyšlo najevo, že dva nasazení agenti Franta – letec a Willi byli autoři celé tragédie nočního zatčení u Bučovic. Soudce nemohl nic dokázat, protože zrádcové neměli žádné jiné informace a soudní řízení se snížilo na soudcův křik, hrozby a nadávky. Pod vlivem přivezených agitátorů, kteří křičeli: „Nesoudit, oběsit!“ byl otec odsouzen k trestu smrti.*“¹⁴⁷

Padaly vysoké tresty a to nejen odnětí svobody. Pro Petra Křivku padl ten nejvyšší možný trest – trest smrti. Ostatní spoluúčastníci dostali tresty odnětí svobody od 18 měsíců až po 25 let a také vysoké finanční tresty. Finanční trest se nevztahoval na jediného Křivku. Jako by toho bylo málo, byl všem (až na Karla Urbana a Ing. Ivana Georgije Popova) včetně Křivky, zabaven veškerý majetek. Všichni ztratili čestná práva občanská, která mohli nabýt nejdříve po 3 - 5 letech. Vlasta Juříčková byla vypovězena ze země. Odsouzení všech bylo nepodmíněné.¹⁴⁸

Jak se asi Petr Křivka musel cítit, když si vyslechl rozsudek? Tolik bolesti, ztracených nadějí, touhy po svobodě. Ani v jedné z obou světových válek nebyl zabit mimo svou zemi, když bojoval. A nyní? Vlastní lidé jej chtěli popravit.

---

¹⁴⁶ ABS. Fond: SÚMV, Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Žaloba a rozsudek, inv. číslo: V-2669, s. 11.

¹⁴⁷ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 440.

¹⁴⁸ ABS. Fond: SÚMV, Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Žaloba a rozsudek, inv. číslo: V-2669, s. 12-17.

Závěrečný spis na obhajobu Křivky obsahuje: „Úplné bylo zejména doznání prvního obviněného Petra Křivky, který neměl přes závažnost své trestné činnosti nic podstatného, co by mohl na svou obhajobu uvést. Tvrdil pouze, že inspirátorem většiny protistátních akcí byl JUDr. Korejs a Křivka, třeba zastával v protistátní organizaci, kterou založil až do konce ve funkci velitele – nebyl jako takový často respektována poté, když se celá organizace rozrostla, neměl ji již tak pevně v rukou.“¹⁴⁹ O několik stran dále protokol tvrdí, že k polehčující okolnosti Petr Křivka učinil úplné doznání a do té doby žil řádný život pracujícího člověka a taktéž usvědčil řadu spolupachatelů. Na druhou stranu mu přitěžovalo obžalování z velezrady a vyzvědačství, okolnost, že svedl množství lidí a další.¹⁵⁰

Vzhledem k charakterovým vlastnostem Křivky je otázkou, jestli vůbec během výslechu o něčem nebo někom promluvil, natož někoho usvědčil.

Petr Křivka o svůj život bojoval do poslední chvíle. Podal odvolání proti rozsudku. Nejvyšší státní soud v Praze ale odvolání zamítl s odůvodněním: „*Odvolání není odůvodněno. Pokud odvolatel v odvolání tvrdí, že není rozumově tak vyspělý, aby vedl organizaci k uskutečnění těch cílů, jaká si vytkla, stačí poukázat na rozsah jeho činnosti, vyšla najevo z jeho vlastního doznání, které samo o sobě svědčí o tom, že nejde o člověka rozumově nevyspělého a který se zažalovaných činů dopustil jenom proto, že neporozuměl únorovým událostem a vývoji, naopak jde o zavlého nepřítele lidově demokratického zřízení politicky vyspělého, dokonce bývalého vyššího funkcionáře strany národně socialistické, který si byl dobře vědom, že v podstatě jde o zvrácení nastoupené cesty k socialismu a opětné zavedení kapitalismu se všemi jeho neblahými důsledky.*“¹⁵¹ V zamítnutí jsou ještě jmenovány k osobě Křivky další důvody, proč není odvolání vyřízeno kladně.

Jeden z dalších důvodů je systematické spolupracování se zahraničím, když byl vedoucím organizace, mohl plánované teroristické akce zamítnout, což prý neudělal. Nebyla brána v potaz ani polehčující okolnost, že brzdil teroristické akce a zdržel se způsobení větších škod. Petr Křivka se snažil, v závěru své obhajoby alespoň poukázat na to, že o skupině již dávno věděly státní orgány a nenápadně ji kontrolovaly pomocí svých agentů.¹⁵² Nebylo mu to ale nic platné. V komunistickém režimu, kdo

---

¹⁴⁹ ABS. Fond: SÚMV, Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Žaloba a rozsudek, inv. číslo: V-2669, s. 24.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 31.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 28.

¹⁵² Tamtéž, s. 29-30.

nedodržuje jasně daná pravidla, neobstojí. A veterán obou válek na to krutě doplatil.

Nejvyšší soud shledal Křivku vinného ve všech směrech a jeho obhajoba byla tedy v soudním procesu naprosto bezvýznamná. V závěru dodává o Křivkovi tvrzení: *„Pokud pak jde o osobu pachatele, správně prvý soud uvedl, že jde o zapřisáhlého nepřítele našeho nového společenského řádu, který se neštítel ani použití těch nejhnusnějších a nelidských prostředků pro své nízké cíle a že není u něho ani nejmenší naděje na jeho polepšení. Právem tedy dospěl k názoru, že shora uvedené polehčující okolnosti nemohou odůvodnit použití mimořádného ustanovení o přeměně trestu smrti na trest na svobodě a uložil mu absolutní trest, který je podle názoru odvolacího soudu přiměřený jeho činům.“*¹⁵³

Nejen Petrovi Křivkovi, ale všem jeho spolupracovníkům bylo odvolání zamítnuto. Veškerá naděje na záchranu života skončila tímto rozhodnutím dne 23. března 1951.¹⁵⁴

Petr Křivka měl být popraven formou oběšením. Šibenice nebyla klasická, byla to silná fošna, kde v horní části byla smyčka. Nohy odsouzeného byly pevně uchyceny, smyčka byla tažena po fošně vzhůru, až došlo ke zlomení vazů. Byla to krutá smrt.

Milan Jedlička si z vyprávění babičky zapamatoval: *„On věděl, jak probíhá poprava, to mu velmi vadilo, protože on byl legionář, voják v první světové válce, ve druhé světové válce a když by měl zemřít tak jedině zastřelením.“*¹⁵⁵ Tak se ale nestalo.

Petr Křivka byl 21. června 1951 v pět hodin ráno za asistence nastoupené vězeňské stráže i s jejím velitelem Formánkem ve vězení na Cejlu v Brně popraven.¹⁵⁶

Po popravě a zpopelnění Petra Křivky, měla být urna s jeho ostatky zlikvidována. Tehdejší hrobník Ústředního hřbitova v Brně ji však zakopal u hřbitovní zdi a po uvolnění politické situace v roce 1968 ji vyzvednul. Urna byla uložena na Vojenském hřbitově na čestném místě. Avšak v době normalizace byla urna vykopána a umístěna do společného hrobu a tím definitivně ztracena.¹⁵⁷

Členové rodiny dali do náhradní urny drobné věci, které patřily Petru

---

¹⁵³ ABS. Fond: SÚMV, Z-10/8-33 (evidenční svazek 10. oddělení), Žaloba a rozsudek, inv. číslo: V-2669, s. 30

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 34.

¹⁵⁵ Viz příloha č. 2.

¹⁵⁶ Viz příloha č. 3.

¹⁵⁷ Viz příloha č. 2.

Křivkovi, a tu pak umístili do rodinného hrobu. Hrob je na Ústředním hřbitově u krematoria ve skupině 45 s číslem 21.

5. 5 TĚŽKÝ OSUD RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ

Co se dělo s rodinnými příslušníky Petra Křivky si asi dokážeme představit. Nastaly pro ně velmi těžké časy. Syn Vladimír je popsal takto: „*Moje maminka a sestra s dítětem byly vyhozeny z bytu, nábytek vyhozen na ulici a polovička majetku zabavena státem. Přátelé se báli pomoci nebo říci soustrastné slovo z obavy, aby je nestihla podobná pohroma. Lidé byli zastrašeni mstivostí a bezprávním vládnoucím režimem. Přesto se však našel dobrý křesťanský člověk, který propůjčil kůlnu na uhlí, která se stala mamince a sestře obydlím.*“¹⁵⁸

Živitel rodiny našel smrt na popravišti. Pro rodinu nastaly zlé časy jak po stránce emocionální, tak po stránce ekonomické. Syn Vladimír byl v zahraničí a dcera Křivky měla malé dítě. Navíc její manžel byl odsouzen k 20 letům vězení kvůli tomu, že prozradil, kde se nachází výbušniny, a tudíž spolupracoval s ilegální organizací. Dcera nejenže nadobro ztratila otce, ale i na určitý čas svého muže a otce dítěte. O to silnější ženou se musela stát, aby dokázala své dítě vychovat v lásce a pokoře.

6. NEZAPOMEŇTE

Žijeme v demokratické republice v čase míru. Máme svobodu slova, nezávislé soudy, školy snad i masmédia. Jsou to věci, hodnoty, které nebyly předchozím generacím dopřány. Mohly o nich pouze snít. Někteří z oněch generací dokonce museli bojovat za budoucnost, za nás, aby nám to bylo dopřáno. Někteří z nich však museli zaplatit cenu nejvyšší. Položili svůj život, jako to bylo v případě Petra Křivky.

V době blahobytu si člověk těžko uvědomuje, jak dobře se má. Má tendenci reptat. Avšak v okamžiku jakmile o svůj komfort přijde, uvědomí si, jak dobře se měl. Buďme tedy vděční za dobu, ve které žijeme, a nezapomínejme na ty, kteří si k tomu přičinili.

---

¹⁵⁸ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 440.

6. 1 VYZNAMENÁNÍ PREZIDENTEM REPUBLIKY

Konfederace politických vězňů ČR poslala návrh na udělení řádu Bílého lva 1. stupně in memoriam pro Petra Křivku.

Státní vyznamenání Petra Křivky in memoriam proběhlo 28. října 1996. Státní vyznamenání, Medaili za hrdinství, Petru Křivkovi udělil prezident republiky Václav Havel in memoriam. Medaili převzal jeho vnuk Milan Jedlička.

6. 2 ODHALENÍ PAMĚTNÍCH DESEK

Jméno Petr Křivka neupadlo do zapomnění. Jeho odvaha, hrdinské činy a odhodlání postavit se nepříteli v každém čase si zaslouží obdiv a úctu. I jeho ryzí charakter zůstal zachován. Tělo zničit vyšetřovatelé mohli, ducha ale zlomit nedokázali. Jeho jméno se zapsalo do historie. Důkazem toho jsou i pamětní desky nebo ulice nesoucí jeho jméno.

6.2.1 V Břeclavi

V městě Břeclavi v Jihomoravském kraji se dne 9. října 1993 konalo slavnostní odhalení Pamětní desky¹⁵⁹ obětem komunismu. Stala se tak součástí Památníku hrdinům bojujícím ve druhé světové válce. Památník byl po roce 1989 doplněn o čtyři desky připomínající legionáře z prvního odboje a západního druhého odboje.¹⁶⁰ Vše vzniklo z iniciativy Konfederace politických vězňů pod vedením JUDr. Stanislava Drobného, tehdejšího předsedy Konfederace politických vězňů ČR. Slavnostního odhalení se zúčastnil i Jiří Pavlov, přednosta okresního soudu a bývalý senátor.

6.2.2 V Brně

Jeho jméno od 4. listopadu 1993¹⁶¹ nese ulice v Brně, v části města, kde bydlel, v Novém Lískovci.

---

¹⁵⁹ Jedná se o pamětní desku s rytým pozlaceným nápisem usazenou na železnou mříž na budově Základní školy a Mateřské školy Břeclav, Kupkova 1.

¹⁶⁰ Pamětní místa na komunistický režim. Pamětní místa na komunistický režim [online]. Copyright © 2018, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i. [cit. 17. 02. 2018]. Dostupné z: <http://www.pametnimista.usd.cas.cz/breclav-pametni-deska-obetem-kunismu/>

¹⁶¹ Petra Křivky - Encyklopedie dějin města Brna - Profil ulice. [online]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_ulice&load=4108

O čtyři roky později, dne 28. října 1997,¹⁶² byla v Brně z iniciativy a finanční podpory syna Vladimíra, slavnostně odhalena pamětní deska¹⁶³ Petru Křivkovi na Základní škole Kamínky v ulici Kamínky 5/01. Desku slavnostně odhalil jeho syn Vladimír.

Kromě pamětní desky v ulici Kamínky je jeho jméno zmíněno i na kamenné desce v Brně, a to na pomníku¹⁶⁴ účastníků 3. odboje popravených v letech 1949 – 1951 v ulici Jihlavská.

I bývalá budova káznice na Cejlu, ve které byl popraven, nese od července 2016 pamětní desku,¹⁶⁵ na níž je zmíněno jméno Petra Křivky. Jsou zde ale uvedena i jména osobností, které svou činností profesní či lidumilnou o vězně pečovali. Objekt vyvolal negativní reakci veřejnosti. Důvod je prostý. Vedle skutečných osobností, které zde trpěly za ideály svobody a demokracie, jsou tady uvedena i jména brněnských příslušníků gestapa, popravených na základě rozsudků MLS po osvobození. Je to až paradoxní věc. Jaký názor by měl asi Petr Křivka, kdyby měl ještě možnost vyjádřit svůj názor?

6.2.3 V Kobyli

Ani v Kobyli nezapomenuli na svého rodáka, občana a hrdinu. Dne 28. října 1999 byl odhalen u kostela sv. Jiří pomník všem padlým. Jeho součástí je i žulový klín se jménem, daty narození a úmrtí Petra Křivky.

V roce 2000 byla na jeho počest pojmenována i ulice Petra Křivky. O rok později dne 21. července se u pomníku opět sešli představitelé obce a nejen občané Kobyli, ale také Konfederace politických vězňů ČR, aby uctili památku v předvečer 50. výročí jeho násilné smrti.¹⁶⁶

Ani rodný dům nezůstal bez po všimnutí vedení obce. Se svolením majitelů

---

¹⁶² P. Křivka - Encyklopedie dějin města Brna - Profil objektu. [online]. Dostupné z: http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_objektu&load=504

¹⁶³ Pamětní deska je obdélníkového formátu z leštěné žuly s plasticky vystupující bustou na bronzové plaketě, popsána černým rytým písmem. K desce vede přístupový chodníček, kde leží deska z leštěné žuly pro položení květin.

¹⁶⁴ Pomník je obdélníkového formátu na šířku. Jedná se o světle žulovou leštěnou desku na betonovém podstavci, písmo je ryté černě barvené. Před pomníkem leží obdélníkový betonový kvádr, který je krytý plechem, na němž lze umístit výzdobu.

¹⁶⁵ Pamětní tabule zobrazuje nahodilý výběr jmen lidí, kteří v době existence káznice prošli tímto vězením jako vězni nebo zde byli popraveni.

¹⁶⁶ Zpravodaj Kobyli dědina 2001.

nemovitosti byla na dům umístěna a slavnostně odhalena pamětní deska¹⁶⁷ Petru Křivkovi dne 26. října 2001 za přispění obce a jeho syna Vladimíra, který žije v USA.¹⁶⁸ Pamětní desku na památku Petra Křivky odhalil tehdejší starosta obce Jaroslav Otáhal a zástupce Konfederace politických vězňů Stanislav Drobný. Pietní akce se zúčastnil i synovec Petra Křivky pan Zdeněk Křivka. Syn Vladimír, žijící v Chicagu se zúčastnit nemohl. Přesto ale poslal dojemnou báseň věnovanou svému otci.

6. 3 SVOBODA JE VZÁCNOST

Každý z nás by měl být schopen si odpovědět na otázku, co znamená svoboda. A také se ptát sám sebe, jestli si ji dokáže vážít.

Petr Křivka si svobody příliš neužil. Jen v době prvorepublikové si mohl vychutnat alespoň na chvíli doušky svobody. Zakusit si na vlastní kůži, co to znamená demokracie.

Jeho syn Vladimír se pokusil zodpovědět otázku, jaký odkaz by nám asi nechal jeho otec dnes. Odpověď byla následující: „*Já jsem položil svůj život za jednoho každého z vás, za vaši svobodu, za vaši budoucnost. Co s ní uděláte?*“¹⁶⁹

Odpověď je na nás. Sice demokracie není záruka toho nejlepšího, přesto je v ní obsažena svoboda a ta je vzácností. Važme si ji. Už kvůli tomu, aby smrt Petra Křivky a mnohých jiných, kteří se o svobodu zasloužili, nebyla zbytečná. Čest jeho památce.

---

¹⁶⁷ Jedná se o obdélnou desku na šířku z leštěné žuly, s plasticky vystupující bustou na bronzové plaketě a černým rytým písmem.

¹⁶⁸ Pamětní místa na komunistický režim [online]. Copyright © 2018, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i. [cit. 17. 02. 2018]. Dostupné z: <http://www.pametnimista.usd.cas.cz/kobyli-pametni-deska-petru-krivkovi/>

¹⁶⁹ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobyli, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy, s. 441.

ZÁVĚR

Jihomoravská vesnice Kobylí na Moravě je rodištěm nenápadného, ne příliš známého člověka Petra Křivky. Petr Křivka se zde narodil do početné rolnické rodiny, vychodil obecnou školu a poté se na Čejčci vyučil zámečnickem. Ani mu na mysl nepřišlo, že by se tak rychle mohl ocitnout na bojišti první světové války.

Na italské frontě občas zažíval velmi krušné chvíle, a to zejména v okamžiku, kdy se rozhodl, že se svým kamarádem sběhne. Útěk se mu podařil a ke svému útvaru se již nikdy nevrátil. Poté se musel skrývat v lesích. Snažil se založit zelený kádr. Po válce ale doma příliš dlouho nepobyl. Zapojil se do bojů o Slovensko. I tady při něm štěstěna stála. Nejenže ve zdraví přežil, ale téměř hned po bojích se oženil s Růženu z Brumovic. Měli spolu dvě děti – prvorozenou Růženu a syna Vladimíra. Po válce opět nastoupil jako vozmistr k Československým státním drahám. Nejdříve s rodinou pobýval v Košicích, pak byl ale přeložen do Břeclavi. Netušil ale, že se stahuje soumrak nad mladou republikou.

Když Hitler zabral pohraničí, nezbyvalo Křivkovým nic jiného než se přestěhovat do vnitrozemí. Petr Křivka však otevřeně nesouhlasil s novou vládou. Byl přeložen do Kút, kde tento přechodový bod využil pro ilegální převod vlastenců do zahraničí. Dokázal vybudovat „podzemní linku“, která jistý čas velmi dobře fungovala. Když se ale gestapu stala činnost Křivky podezřelá, zatklo jej. Opět štěstí stálo při něm a podařilo se mu přes Kúty, Budapešť směrem na jih utéci a dostat se lodí do Francie, kde se zúčastnil bojů. Po pádu Francie, utekl do Anglie, kde se opět zúčastnil výcviku, a poté byl převelen k osobní strážci prezidenta Beneše. Po válce se s prezidentem vrátil zpět, demobilizoval a začal žít konečně rodinný život. Netušil však, že nebude trvat dlouho.

Únorové události roku 1948 jej velmi nemile překvapily. Do nedávna bojoval za svobodu a demokracii, nyní byl opět očitým svědkem, jak o ni náš stát přichází. Ani tentokrát nenechal ruce složené v klíně. Začal se scházet s bývalými přáteli ze Západu a mnoha dalšími lidmi, kteří nesouhlasili s únorovými událostmi. Dokázal prý vybudovat obrovskou protirežimní skupinu, která měla v budoucnu organizovat teroristické akce. Zůstává však nejistá odpověď, ze strany autorky zda tomu tak v rozsáhlém měřítku skutečně bylo. Vzhledem k tomu, že se Petr Křivka opravdu velmi často scházel s lidmi v Brně, lze uvažovat o možných větších akcích. Jen stěží lze ale s jistotou potvrdit, že Petr Křivka dokázal tak propracovaně vybudovat svoji

skupinu 9909. Z dochovaných indicií se jedná spíše o oběť provokace Státní bezpečnosti. Nasvědčuje tomu i velmi dobrý dohled Státní bezpečnosti díky infiltrovaným agentům ve skupině. I když obžaloba tvrdí, že Křivkova skupina plánovala na jaře 1950 puč, je spíše reálnější mluvit o tom, že možné diskuse v brněnských hostincích možná ani nepřestoupily debatní hranici. Navíc režimu se podařilo vypořádat se s nepohodlnými lidmi, zapojit do rozsáhlého případu další obrovský počet lidí a propojit jednotlivé kauzy s dalšími, a tak vyvolat strach v očích veřejnosti.

Dávat v sázku svůj život každý den a neohlížet se na sebe, je cennější než tisíce planých slov, která by mnoho lidských životů nezachránila. Výsledek a vlastní přínos diplomové práce autorka může ve zkratce shrnout do několika zásadních bodů.

Podařilo se jí sesbírat a zpracovat archivní materiál o životě rotmistra Petra Křivky, podtrhnout jeho hrdinské činy a zásluhy jako veterána obou válek, a jednoduše zmapovat Křivkovu skupinu 9909. Autorka chtěla napsat ucelené dílo o životě tohoto výjimečně charakterního muže. Práce se mimo archivních materiálů snaží opřít i o odbornou literaturu a jeho osobní deník, který získala jen částečný.

Jak už bylo v úvodu zmíněno, najít pamětníky, kteří by znali osobu Petra Křivky dopodrobna, bylo nemožné. Jeho současně žijící rodinní příslušníci si svého strýce, dědečka pamatují jako hrdinu, zub času ale na jejich vzpomínkách dělá své. Proto autorka použila, alespoň citace od jeho syna Vladimíra, synovce Zdeňka Křivky a vnuka Milana Jedličky, jejichž výpovědi byly zaznamenány již dříve.

Je čest blíže poznat a popsat hrdinu, který se hrdě bil za osvobození naší vlasti, i když se s ním sama autorka neměla nikdy možnost osobně seznámit z důvodu velkého věkového rozdílu.

Cíl práce, tedy přesný chronologický popis života Petra Křivky, se podařilo naplnit. Práce by měla být dále použita k rozvoji regionálních dějin známých osobností a rozšíření znalostí studentů a široké veřejnosti o rotmistru Petru Křivkovi v tamějším regionu.

RESUMÉ

Diplomová práce „Rotmistr Petr Křivka“ popisuje komplexně celý život muže, který se stal veteránem obou světových válek. Petr Křivka, rodák z Kobylic na Moravě, pocházející z chudé rolnické rodiny se vyučil zámečnickem na Čejci a poté krátce pracoval ve Vídni. V roce 1917 byl odveden na vojnu, kde po výcviku bojoval na italské frontě. Po návratu z války se zapojil do bojů o Slovensko, kde dočasně poté bydlel se svojí rodinou. Pak byl přeložen do Břeclavi, kde jej zastihlo zabrání pohraničí Němci. Musel se s rodinou přestěhovat do vnitrozemí, tedy do Brna. Po přeložení do Kút byl spoluorganizátorem „pozemní linky“, která měla za cíl převádět lidi ilegální cestou do zahraničí. Když se ale stal podezřelý gestapu, byl zatčen. Podařilo se mu však utéci. Dostal se až do Francie, kde se zúčastnil bojů druhé světové války. Po kapitulaci Francie utekl do Anglie, kde se po čase stal osobním strážcem prezidenta Beneše, s nímž se i vrátil po válce do vlasti. Demobilizoval a krátce před odchodem do penze pracoval opět u Československých státních drah. Únorové události jej nemile překvapily, a tak se postavil komunistickému režimu na odpor. Začal budovat odbojovou skupinu. Získal do ní mnoho lidí. Ovšem jaké cíle si ve skutečnosti vymezila, se asi už nikdy přesně nedozvíme. Jisté ale je, že se Petr Křivka stal obětí provokace Státní bezpečnosti, za což zaplatil cenu nejvyšší – vlastním životem. Na jeho památku visí nejen na jeho rodném domku bronzová pamětní deska připomínající jeho záslužné činy.

SUMMARY

The diploma thesis "The staff sergeant Petr Křivka" describes comprehensively the whole life of a man who became a veteran of both world wars. Petr Křivka, a native of Kobylí in Moravia, from a poor peasant family, trained in a locksmith in Čejč, then worked briefly in Vienna. In 1917 he was taken to war, where he fought on the Italian front after training. Upon his return from the war he joined the struggle for Slovakia, where he temporarily lived with his family. Then he was transferred to Břeclav, where he was caught by the Germans. He and his family had to move to the interior, that is to Brno. After being transferred to Kut, he was the co-organizer of a "land line" that aimed to transfer people illegally abroad. But when he was a suspected gesture, he was arrested. But he managed to escape. He got to France, where he participated in World War II fighting. After surrender, he flew to England, where he later became the personal guardian of President Benes, with whom he returned to the country after the war. Demobilized and shortly before retiring he worked again at Czechoslovak Railways. The February events had not surprised him, and thus he resisted the Communist regime. He started building a resistance group. Many people got into it. But of course, what goals have actually been set, we will probably never know exactly. But it is certain that Petr Křivka became the victim of the State Security provocation, for which he paid the highest price - his own life. His bronze commemorative plaque resembles his merciful deeds, not only in his native house.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

A. Prameny:

- ❖ VHA, databáze příslušníků československých vojenských jednotek v zahraničí za 2. sv. války: Kvalifikační listina Petra Křivky.
- ❖ VHA, Osobní spis účastníka národního boje za osvobození podle zákona č. 255/1946 Sb.
- ❖ VHA, Osvědčení o státní a národní spolehlivosti, sbírka: č. 24 (obsahující spisy tzv. evidenční a doplňovací skupiny československého náhradního tělesa československých jednotek na Západě).
- ❖ VHA, fond: Evidenční osobní spisy domácího a zahraničního odboje za 2. světové války: Osobní karta příslušníka 2. zahraničního odboje – západ.
- ❖ VHA, databáze příslušníků čs. voj. jednotek v zahraničí za 2. světové války: kvalifikační listina Petra Křivky (příloha karta vyznamenaných).
- ❖ ABS, fond: SÚMV, sbírka: Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V-5580 MV, V-2669 BN, V-59 BN)
- ❖ Osobní deník Petra Křivky.
- ❖ Zpravodaj Kobylí dědina 2001.

B. Literatura:

- ❖ BLÁHOVÁ, Ivana, Lukáš BLAŽEK, Martin BOŠTÍK a Tereza STARÁ. *Jménem republiky!: osm případů zvléle komunistické justice*. Praha: Auditorium, 2015. ISBN 978-80-87284-55-1.
- ❖ ČEJKA, Eduard. *Československý odboj na Západě: (1939-1945)*. Praha: Mladá fronta, 1997. ISBN 80-204-0609-3.
- ❖ DAMBORSKÝ, Vít a Emil KORDIOVSKÝ. *Kobylí, dědina...* Znojmo: FPO, 2002. Knižnice Jižní Moravy. ISBN 80-902863-7-2.
- ❖ DAMS, Carsten a Michael STOLLE. *Gestapo: moc a teror ve Třetí říši*. Praha: Paseka, 2010. ISBN 978-80-7432-018-7.

- ❖ KLUČINA, Petr, Richard MARSINA a Andrej ROMAŇÁK. *Vojenské dějiny Československa II. díl*. Praha: Naše vojsko, 1985.
- ❖ KLUČINA, Petr, Richard MARSINA a Andrej ROMAŇÁK. *Vojenské dějiny Československa IV. díl*. Praha: Naše vojsko, 1985.
- ❖ KŘIVKA, Zdeněk. *Komunismus ve dvacátém století očima jeho obětí: studijní doplňková literatura pro novodobé dějiny*. 2. rozš. vyd. Praha: Konfederace politických vězňů ČR, 2009.
- ❖ LETZ, Róbert. *Slovenské dejiny IV: 1914-1938*. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2010. ISBN 978-80-8119-028-5.
- ❖ NÁLEVKA, Vladimír. *První týdny míru*. Praha: Mladá fronta, 1985.
- ❖ NEDOROST, Libor. *Češi v I. světové válce*. Praha: Libri, 2006. ISBN 80-7277-320-8.
- ❖ PEJČOCH, Ivo. *Protikomunistické puče: historie pokusů o vojenské svržení komunistického režimu v Československu 1948-1958*. Cheb: Svět křídel, 2011. Svět křídel. ISBN 978-80-86808-92-5.
- ❖ PICHLÍK, Karel, Bohumír KLÍPA a Jitka ZABLOUDILOVÁ. *Českoslovenští legionáři (1914-1920)*. Praha: Mladá fronta, 1996. Archiv, sv. 74. ISBN 80-204-0580-1.
- ❖ OLIVOVÁ, Věra. *Dějiny první republiky*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-791-7.
- ❖ TOMÁŠEK, Dušan. *Nevyhlášená válka: boje o Slovensko 1918-1920*. Praha: Epoque, 2012. Polozapomenuté války, sv. 3. ISBN 80-86328-68-6.

C. Elektronické zdroje:

- ❖ <http://www.vuapraha.cz>
- ❖ <http://www.pametnaroda.cz>
- ❖ <http://encyklopedie.brna.cz>
- ❖ <http://www.pametnimista.usd.cas.cz>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ABS	Archiv bezpečnostních složek
čs.	československý
ČSR	Československá republika
Ing.	Inženýr
KSČ	Komunistická strana Československa
MLS	Mimořádné lidové soudy
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
Stb	Státní bezpečnost
SÚMV	Studijní ústav Ministerstva vnitra
VHA	Vojenský historický archiv
voj.	vojenský

SEZNAM PŘÍLOH

A. Textové:

Příloha č. 1

Projev starosty obce Kobylí, dne 26. října 2001 k slavnostnímu odhalení pamětní desky na jeho rodném domě.

Zdroj: Muzeum obce Kobylí

Příloha č. 2

Osobní elektronická korespondence s vnukem Petra Křivky panem Milanem Jedličkou.

Příloha č. 3

Oznámení o popravě Petra Křivky.

Zdroj: Soukromý rodinný archiv pana Milana Jedličky.

B. Obrázkové:

Příloha č. 4

Rodinná fotka Václava Křivky s dětmi.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 5

Petr Křivka se svými kamarády.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 6

Mladý Petr Křivka ve vojenské uniformě.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 7

Petr Křivka navrhuje nový způsob metání min.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 8

Petr Křivka ve svátečním oblečení.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 9

Petr Křivka na Západě.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 10

Petr Křivka na vazebním snímku.

Zdroj: Archiv bezpečnostních složek.

Příloha č. 11

Osobní deník Petra Křivky.

Zdroj: Soukromý rodinný archiv pana Milana Jedličky.

Příloha č. 12

Prezidentova osobní stráž. (Petr Křivka je v prostřední řadě, druhý zleva.)

Zdroj: *Dr. Edvard Beneš ve fotografii: historie velkého života*. Změněné a dopl. 8. vyd. V Praze: Orbis, 1947.

Příloha č. 13

Věci Petra Křivky v náhradní urně.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

Příloha č. 14

Rotmistr Petr Křivka v uniformě.

Zdroj: Soukromý archiv fotografií pana Milana Jedličky.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Projev starosty obce Kobyly, dne 26. října 2001 k slavnostnímu odhalení pamětní desky na jeho rodném domě.

Vážení přítomní, dámy a pánové!

Když jsem před čtyřmi lety dostal od tehdejší starostky Městské části Brna – Nového Lískovce paní Stejskalové pozvánku na odhalení pamětní desky kobylskému rodákovi Petru Křivkovi, byl jsem trochu zaskočen.

O panu Křivkovi jsem věděl pouze útržky, a to z vyprávění rodičů, ale i od bývalých spolupracovníků pánů Petra Záruby a mistra Josefa Nádenička. Byl mezi námi patrný rozdíl. Já jsem se právě vrátil po dvou letech z vojny, oni něco přede mnou po několika letech z kriminálu po odsouzení ve společné kauze právě s Petrem Křivkou. Moc jsem se toho nedověděl. Tehdejší doba tomu nepřála, ale nikdy o něm nemluvili ve zlém.

Až najednou ta pozvánka a několik dnů nato neznámá návštěva ve dveřích. „Já jsem Vladimír Křivka a nyní žiju v Americe,“ představil se ještě ve dveřích elegantní pán, syn Petra Křivky. Víc toho ani říkat nemusel.

28. října 1997 jsme se zúčastnili slavnostního odhalení pamětní desky v Novém Lískovci, na základní škole, ležící na pěkné dlouhé třídě, která se jmenuje ulice Petra Křivky.

Dva roky nato 28. října 1999 jsme u našeho kostela odhalili pěkný pomník všem našim padlým. Součástí je i žulový klín se jménem a daty pana Petra Křivky.

Letos 21. července uctili jsme památku padesáti let od jeho potupné smrti.

Dnes odhalujeme pamětní desku na jeho rodném domě, který od loňského 7. prosince po schválení zastupitelstvem, leží na ulici Petra Křivky.

„Kdo nezná svou historii, je odsouzen ji opakovat,“ řekl už dávno někdo přede mnou a my se tímto snažíme poučit se historií, aby už nikdo z nás nikdy nemusel prožívat to, co pan Petr Křivka.

Chtěl bych, aby všechno to, co děláme, bylo pojato jako poděkování jemu, všem těm známým i neznámým hrdinům, rodině a kamarádům, kteří spolu s ním prožívali útrapy, bezpráví, bezmocnost.

A vy všichni, kteří si myslíte, že Vám ublížil – odpusťte mu, prosím.

Děkuji Vám.

Příloha č. 2

Osobní elektronická korespondence s vnukem Petra Křivky panem Milanem Jedličkou.

Vážená slečno Chorvátová,

posílám Vám pár obrázků, co se týká mého dědečka Petra Křivky. Něco Vám k tomu sdělím. Urna s popelem PK byla nalezena v roce 1968, když ji hrobník brněnského hřbitova zakopal někde u hřbitovní zdi po jeho popravě v roce 1951 a v roce 1968 ji zase vykopal. Těch uren bylo více a měl je zlikvidovat. Tehdy v červenci 1968 proběhl oficiální pohřeb PK. Urna byla umístěna na vojenském pohřebišti na čestném místě. V době normalizace byla urna vykopána a umístěna někam do společného hrobu a tím pádem ztracena. Proto naše rodina dala do keramické dózy pár věcí, které patřily PK a dózu umístily do hrobu, kde byla už manželka PK, moje babička Růžena Křivková. Další fotografie jsou z výstavy, která proběhla v pasáži Alfa v Brně, další z bývalé věznice na Cejlu, kde byl popraven. Na fotkách je popravčí místo, kde byla ta šibenice umístěna. Tato šibenice nebyla klasická, byla to silná fošna, kde v horní části byla smyčka. Nohy odsouzeného byly pevně uchyceny, smyčka byla tažena po fošně vzhůru, až došlo ke zlomení vazů. Bylo to krutá smrt. Co si pamatuji z vyprávění babičky, on věděl, jak probíhá poprava, to mu velmi vadilo, protože on byl legionář, voják v první světové válce, ve druhé světové válce a když by měl zemřít tak jedině zastřelením.

Mějte se hezky a ať se Vám dílo podaří. Zdraví Jedlička Milan

---

Přeji dobrého dne. Slečno Chorvátová ta informace, že Petr Křivka byl velitelem tanku je pro mně novinkou a nikdy u nás v rodině se o této situaci nemluvilo. Jsem přesvědčen, že tato informace není pravdivá. Petr Křivka docílil hodnost rotný, nevím, jestli rotný by mohl být velitelem tanku. Ale od rodinných příslušníků jsem slyšel, že Petr Křivka se znal s prezidentem Benešem už před válkou z národně sociální a jak se dostal do Anglie tak se s prezidentem Benešem setkal a ten mu měl říci: „*Petře, už ses nabojoval dost, byl bych rád, kdybys nastoupil do mé osobní stráže.*“ Jako člen osobní stráže prezidenta byl až do konce války.

Srdečně zdraví Jedlička Milan

Příloha č. 3

Oznámení o popravě Petra Křivky.

1137

Velitelství oddíl SVS
B R N O .

STÁTNÍ PROKURÁTURA
Ts II/I 25/50.

~~Státní prokurátura~~ - státní prokurátura
oddělení B r n o .

Velitelství oddílu SVS - krajská soudní věznice v Brně
sděluje, že ods. st. s. K ř i v k a Petr, nar. 21. října 1897
byl/e/ dne 21. srpna 1951 popraven v 5,00 hod. popraven.

V Brně dne 21. srpna 1951.

Velitel oddílu SVS :
Michal Štěrba

Oznámení o popravě Petra Křivky.

Příloha č. 4

Rodinná fotka Václava Křivky s dětmi.

Příloha č. 5

Petr Křivka se svými kamarády.

Příloha č. 6

Mladý Petr Křivka ve vojenské uniformě.

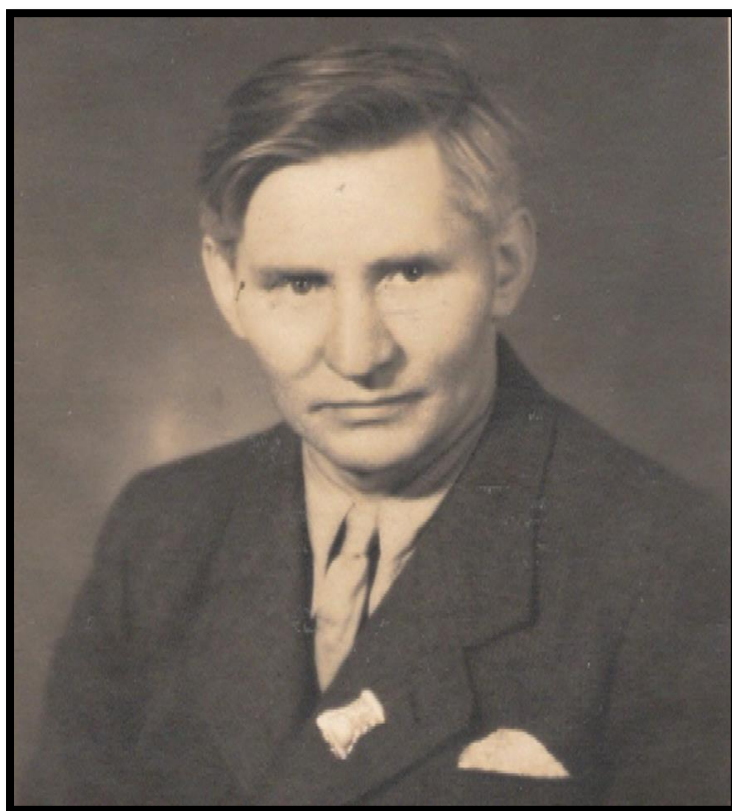
Příloha č. 7

Petr Křivka navrhuje nový způsob metání min.

Příloha č. 8

Petr Křivka ve svátečním oblečení.

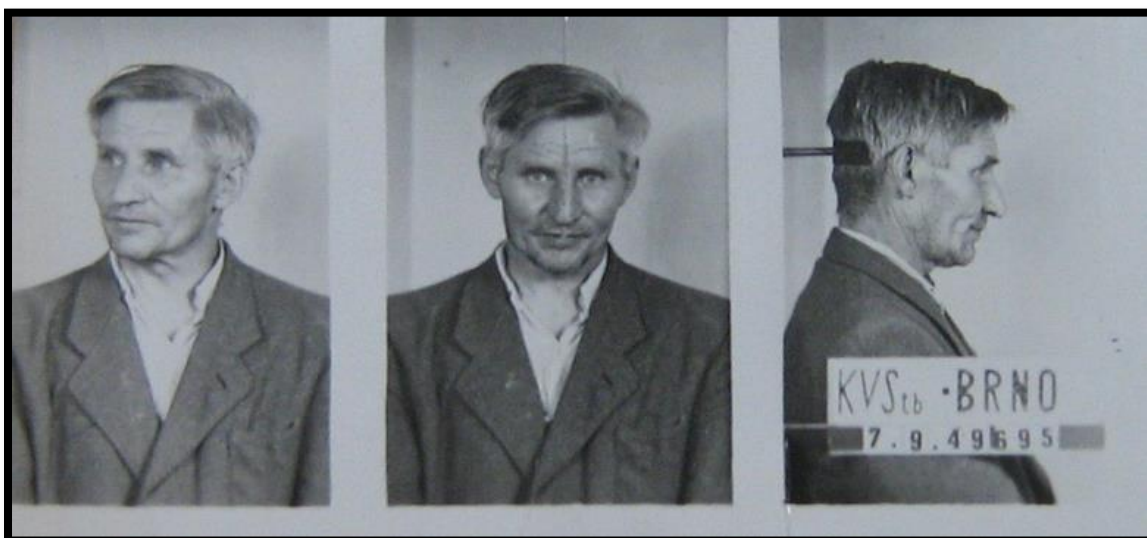
Příloha č. 9

Petr Křivka na Západě.

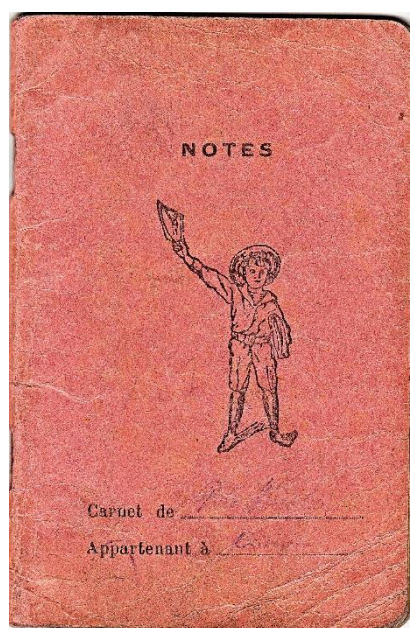
Příloha č. 10

Petr Křivka na vazebním snímku.

Příloha č. 11

Osobní deník Petra Křivky.

Příloha č. 12

Prezidentova osobní stráž. (Petr Křivka je v prostřední řadě, druhý zleva.)

Příloha č. 13

Věci Petra Křivky v náhradní urně.

Příloha č. 14

Rotmistr Petr Křivka v uniformě.

